

STANDARDY OCHRONY UCZNIÓW/WYCHOWANKÓW

w Zespole Szkół Mechanicznych im. Komisji Edukacji Narodowej w Poznaniu

.....

(pieczęć szkoły/bursy)

Podstawy prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 oraz 535)
 2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r.w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz.U. 2023 poz. 1870)
 3. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 1606)
 4. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.)
 5. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 900)
 6. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r.o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781)
 7. Konwencja o prawach uczniów/wychowanków (Dz.U.1991 r. nr 120 poz. 526)
 8. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2012 poz. 1169)
-

Opracowanie: Zespół ds. Standardów Ochrony Małoletnich

Spis treści

Rozdział 1.

1. Wprowadzenie
2. Słowniczek pojęć

Rozdział 2.

Standardy ochrony uczniów/wychowanków

Rozdział 3.

Zasady ochrony uczniów/wychowanków przed krzywdzeniem obowiązujące w Zespole Szkół Mechanicznych im. KEN w Poznaniu

1. Zasady zatrudniania pracowników w Zespole Szkół Mechanicznych im. KEN w Poznaniu oraz dopuszczania do kontaktu innych osób z uczniów/wychowanków
2. Zasady bezpiecznych relacji uczniów/wychowanków i personelu szkoły
3. Zasady bezpiecznych relacji między uczniami/wychowankami w Zespole Szkół Mechanicznych im. KEN w Poznaniu w szczególności działania niedozwolone
 - 3.1 Zasady bezpiecznych relacji między uczniami/wychowankami
 - 3.2. Niedozwolone zachowania uczniów/wychowanków w szkole/bursie
 - 3.4. Zasady ochrony wizerunku ucznia/wychowanka
 - 3.5. Zasady ochrony danych osobowych ucznia/wychowanka

Rozdział 4.

Zasady i procedury podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia ucznia/wychowanka

1. Zasady i procedury podejmowane w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia ucznia/wychowanka
2. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu.
3. Zadania pracowników szkoły/bursy w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia ucznia/wychowanka

Rozdział 5.

Organizacja procesu ochrony uczniów/wychowanków w Zespole Szkół Mechanicznych im. KEN w Poznaniu oraz wdrażania „Standardów ochrony uczniów/wychowanków”

1. Podział obowiązków i przydział zadań w zakresie wdrażania „Standardów ochrony uczniów/wychowanków”.
2. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły/bursy do stosowania standardów oraz sposób dokumentowania tej czynności.
3. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia uczniów/wychowanków.
4. Dokumentowanie zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia uczniów/wychowanków i archiwizowanie wytworzonej dokumentacji.
5. Zasady ustalania planu wsparcia ucznia/wychowanka po ujawnieniu krzywdzenia.
6. Udostępnianie „Standardów ochrony uczniów/wychowanków”.
7. Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów.

Rozdział 6. Przepisy końcowe

Załączniki

Rozdział 1.

Informacje ogólne

1. Wprowadzenie

Nowelizacja Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz.U. poz. 1606) określiła warunki skutecznej ochrony uczniów/wychowanków przed różnymi formami przemocy. Wprowadzone zmiany wskazują na potrzebę opracowania jasnych i spójnych standardów postępowania w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia uczniów/wychowanków.

„Standardy ochrony uczniów/wychowanków” są jednym z elementów systemowego rozwiązywania ochrony uczniów/wychowanków przed krzywdzeniem i stanowią formę zabezpieczenia ich praw.

Należy je traktować jako jedno z narzędzi wzmacniających i ułatwiających skuteczniejszą ochronę uczniów/wychowanków przed krzywdzeniem.

W konstruowaniu „Standardów ochrony uczniów/wychowanków” przyjęto **następujące założenia:**

- w Zespole Szkół Mechanicznych im. KEN w Poznaniu nie są zatrudniane osoby mogące zagrażać bezpieczeństwu uczniów/wychowanków,
- **wszyscy pracownicy potrafią zdiagnozować symptomy krzywdzenia ucznia/wychowanka oraz podejmować interwencje w przypadku podejrzenia, że uczeń/wychowanek jest ofiarą przemocy w szkole/bursie lub przemocy domowej,**
- podejmowane w szkole/bursie postępowania nie mogą naruszać praw uczniów/wychowanków, praw człowieka, praw ucznia/wychowanka określonych w statucie szkoły/bursy oraz bezpieczeństwa danych osobowych,
- uczniowie/wychowankowie wiedzą, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami,
- uczniowie/wychowankowie wiedzą, do kogo zwracać się o pomoc w sytuacjach dla nich trudnych i czynią to mając świadomość skuteczności podejmowanych w szkole/bursie działań,
- rodzice poszerzają wiedzę i umiejętności o metodach wychowania uczniów/wychowanków bez stosowania przemocy oraz potrafią je uczyć zasad bezpieczeństwa.

Ponadto przyjęto, że:

- **prowadzone w szkole/bursie postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia uczniów/wychowanków jest zorganizowane w sposób zapewniający im skuteczną ochronę,**
- działania podejmowane w ramach ochrony uczniów/wychowanków przed krzywdzeniem są dokumentowane oraz monitorowane i poddawane okresowej weryfikacji przy udziale wszystkich zainteresowanych podmiotów.

Uwzględniając powyższe założenia niniejszy dokument określa zatem standardy ochrony uczniów/wychowanków, stanowiące zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa. Jego najważniejszym celem jest ochrona uczniów/wychowanków przed różnymi formami przemocy oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska w szkole/bursie.

Słowniczek pojęć

Szkoła – jednostka systemu oświaty¹, oznacza Zespół Szkół Mechanicznych im. KEN w Poznaniu –w tym szkoły i placówkę wchodzącą w skład ww. Zespołu tj. XXIX Liceum Ogólnokształcące, Technikum Mechaniczne, Branżową Szkołę I i II Stopnia, w których jest realizowany obowiązek nauki oraz Bursę nr 2.

Pracownik – każda osoba zatrudniona w szkole na podstawie stosunku pracy albo umowy cywilnoprawnej odpłatnej bądź nieodpłatnej, a także wykonująca działalność na rzecz szkoły, np. praktykant, wolontariusz, również jeśli jest rodzicem lub opiekunem prawnym ucznia/wychowanka.

Dyrektor – osoba zarządzająca jednostką systemu oświaty, która jest jej przedstawicielem na zewnątrz, przełożonym służbowym wszystkich pracowników szkoły, przewodniczącym rady pedagogicznej, spełniająca wymagania określone przepisami prawa powszechnie obowiązującego² i posiadająca kompetencja tam określone³. Dyrektor sprawuje opiekę nad młodzieżą uczącą się w szkole/bursie.

Uczeń/wychowanek– każda osoba, która nie ukończyła 18. roku życia lub/i jest uczniem szkoły⁴ lub/i wychowankiem bursy.

Opiekun ucznia/wychowanka – dalej również opiekunowie ucznia/wychowanka, oznacza przedstawiciela ustawowego ucznia/wychowanka: rodzica⁵ albo opiekuna⁶; rodzica zastępczego⁷; opiekuna tymczasowego (czyli osobę upoważnioną do reprezentowania ucznia/wychowanka obywatela Ukrainy, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych)⁸.

¹ W rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.).

² Art. 62 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.), dalej też jako „prawo oświatowe”.

³ Art. 68 prawa oświatowego.

⁴ Niniejsze Standardy ochrony uczniów/wychowanków w zakresie ochrony przed krzywdzeniem, tj. zasad bezpiecznych relacji i procedur interwencji dotyczą także pełnoletnich uczniów szkoły. Za każdym razem, gdy w dokumencie pojawia się określenie „uczeń/wychowanek” oznacza ono również pełnoletniego ucznia szkoły. W przypadku uczniów pełnoletnich zgoda opiekuna dziecka przewidziana niniejszym dokumentem nie ma zastosowania, chyba, że co innego wynika z przepisów powszechnie obowiązujących

⁵ W rozumieniu art. 98 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.), dalej jako „Kodeks rodzinny i opiekuńczy”.

⁶ W rozumieniu art. 155 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

⁷ W rozumieniu art. 112¹ Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Zgoda opiekuna – zgoda oznacza co do zasady zgodę jednego z rodziców w przypadku zwykłych, bieżących spraw życia ucznia/wychowanka (np. wyjazdu na wycieczkę) oraz zgodę obojga rodziców w sprawach przekraczających zakres zwykłego zarządu (przykłady w większości nie dotyczące szkoły, jak np. zgoda na zmianę miejsca zamieszkania). W zakresie spraw dotyczących bieżących spraw życia ucznia/wychowanka w przypadku sprzeciwu jednego z rodziców należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny (wówczas orzeczenie sądu opiekuńczego zastępuje zgodę obojga rodziców). Odpowiednie zastosowanie ma w tych przypadkach zgoda opiekuna, rodzica zastępczego lub opiekuna tymczasowego.

Krzywdzenie ucznia/wychowanka to każde zachowanie względem ucznia/wychowanka, które stanowi wobec niego czyn zabroniony. Oprócz tego krzywdzeniem jest zaniechanie (zamierzone lub niezamierzone), działanie lub zaniechanie, a także każdy jego rezultat, skutkujący naruszeniem praw, swobody, dóbr osobistych ucznia/wychowanka i zakłóceniem jego rozwoju.

Wyróżnia się następujące, podstawowe formy krzywdzenia:

- 1) **Przemoc fizyczna wobec ucznia/wychowanka.** Jest to działanie bądź zaniechanie wskutek którego uczeń/wychowanek doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożony. Krzywda stanowi rezultat działania bądź zaniechania ze strony rodzica, opiekuna, osoby odpowiedzialnej za uczeń/wychowanek, posiadającej nad nim władzę lub takiej, której ufa. O przemocy fizycznej mówimy zarówno w wymiarze jednorazowym, jak i powtarzającym się.
- 2) **Przemoc psychiczna wobec ucznia/wychowanka.** Jest to przewlekła, нефizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy uczniem/wychowankiem a osobą za nie odpowiedzialną lub osobą, której uczeń/wychowanek ufa. Tak jak w przypadku przemocy fizycznej obejmuje zarówno działania, jak i zaniechania. Do przejawów przemocy psychicznej zaliczamy m.in.:
 - a) niedostępność emocjonalną,
 - b) zaniedbywanie emocjonalne,
 - c) relacja z uczniem/wychowankiem oparta na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu,

⁸ W rozumieniu art. 25 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 167 z późn. zm.).

- d) nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z uczniem/wychowankiem,
- e) niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności ucznia/wychowanka,
- f) niedostrzeganie lub nieuznawanie granic psychicznych między uczniem/wychowankiem a osobą odpowiedzialną,
- g) nieodpowiednia socjalizacja, demoralizacja,
- h) sytuacje, w których uczeń/wychowanek jest świadkiem przemocy

3) Przemoc seksualna wobec ucznia/wychowanka (wykorzystywanie seksualne ucznia/wychowanka). Jest to angażowanie ucznia/wychowanka przez osobę dorosłą lub przez innych uczniów/wychowanków w aktywność seksualną. Dotyczy sytuacji gdy nie dochodzi do kontaktu fizycznego (np. ekshibicjonizm, molestowanie werbalne - np. prowadzenie rozmów o treści seksualnej nieadekwatnej do wieku ucznia/wychowanka, komentowanie w sposób seksualny wyglądu i zachowania ucznia/wychowanka, zachęcanie do kontaktu z treściami pornograficznymi, *grooming* - strategie nieseksualnego uwodzenia ucznia/wychowanka z intencją nawiązania kontaktu seksualnego w przyszłości) i gdy do takiego kontaktu dochodzi (sytuacje takie jak: dotykanie ucznia/wychowanka, zmuszanie ucznia/wychowanka do dotykania ciała sprawcy, stosunek seksualny). Każda czynność seksualna podejmowana z uczniem/wychowankiem przed ukończeniem 15 roku życia jest przestępstwem. W przypadku uczniów/wychowanków mówimy o wykorzystaniu seksualnym, kiedy między wykorzystującym (dorosły, inne uczeń/wychowanek) a wykorzystywanym (uczeń/wychowanek) z uwagi na wiek lub stopień rozwoju zachodzi relacja władzy, opieki czy zależności. Do innej formy wykorzystywania seksualnego uczniów/wychowanków zalicza się wyzyskiwanie seksualne. Jest to jakiegokolwiek: faktyczne lub usiłowane nadużycie podatności ucznia/wychowanka na zagrożenia, przewagi sił lub zaufania - w celu seksualnym. Wyzysk seksualny obejmuje (choć nie jest to konieczne) czerpanie zysków finansowych, społecznych lub politycznych z wykorzystania seksualnego. Szczególne zagrożenie wyzyskiem seksualnym ma miejsce podczas kryzysów humanitarnych. Zagrożenie wyzyskiem seksualnym dotyczy zarówno samych uczniów/wychowanków, jak i opiekunów tych uczniów/wychowanków, mogących paść ofiarą wyzysku.

4) Zaniedbywanie ucznia/wychowanka. Jest to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie fizycznych i psychicznych potrzeb ucznia/wychowanka. Może przyjmować formę nierespektowania praw ucznia/wychowanka, co w rezultacie prowadzi do zaburzeń w jego zdrowiu i/lub rozwoju. Do zaniedbywania

ucznia/wychowanka dochodzi w relacjach ucznia/wychowanka z osobą zobowiązaną do opieki, wychowania, troski i ochrony.

5) Przemoc rówieśnicza (nękanie rówieśnicze, *bullying*). Przemoc rówieśnicza ma miejsce gdy uczeń/wychowanek doświadcza różnych form nękania ze strony rówieśników. Dotyczy działań bezpośrednich lub z użyciem technologii komunikacyjnych (np. za pośrednictwem internetu i telefonów komórkowych). Przemoc rówieśniczą obserwujemy, gdy szkodliwe działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje:

- a) przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie),
- b) przemoc relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie, szantaż),
- c) przemoc fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie),
- d) przemoc materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów)
- e) cyberprzemoc/przemoc elektroniczną (np. złośliwe wiadomości w komunikatorach, wpis w serwisie społecznościowym, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę),
- f) wykorzystanie seksualne - dotykanie intymnych części ciała lub zmuszanie do stosunku płciowego lub innych czynności seksualnych przez rówieśnika,
- g) przemoc uwarunkowaną normami i stereotypami związanymi z płcią (np. przemoc w relacjach romantycznych między rówieśnikami), pochodzeniem, narodowością, orientacją seksualną, wyznawaną religią czy innymi cechami.

Koordynator bezpieczeństwa w Internecie –pracownik - administrator sieci w ww. szkole- wyznaczony przez dyrektora, odpowiedzialny za zapewnienie bezpiecznych warunków korzystania przez ucznia/wychowanka z sieci teleinformatycznych, w tym Internetu na terenie szkoły. W przypadku nieobecności inna osoba wskazana do zastępstwa na tym stanowisku.

Osoba odpowiedzialna za standardy ochrony uczniów/wychowanków –pracownik pedagogiczny wyznaczony przez dyrektora, sprawujący nadzór nad prawidłowym stosowaniem w szkole standardów ochrony uczniów/wychowanków oraz ich aktualność. W przypadku nieobecności inna osoba wskazana do zastępstwa na tym stanowisku.

Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń – pracownik lub kilku pracowników pedagogicznych lub niepedagogicznych cieszących się zaufaniem uczniów/wychowanków, wyznaczony przez dyrektora odpowiedzialny za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających uczniowi/wychowankowi. W przypadku nieobecności inna osoba wskazana do zastępstwa na tym stanowisku.

Zespół odpowiedzialny za prowadzenie interwencji oraz odpowiedzialny za udzielanie wsparcia uczniowi/wychowankowi – dyrektor lub pracownicy pedagogiczni wyznaczeni przez dyrektora odpowiedzialni za podejmowanie interwencji wewnątrz szkoły i przed właściwymi organami lub instytucjami oraz wyznaczeni do opracowania planu wsparcia ucznia/wychowanka po ujawnieniu krzywdzenia i monitorowanie jego wykonania. W przypadku nieobecności inne osoby wskazane do zastępstwa na tym stanowisku.

Rejestr interwencji – dokumentacja zawierająca rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru ucznia/wychowanka, uwzględniający:

Zgłoszenie ze wskazaniem osoby zgłaszającej,

Osobę/osoby podejrzewane o krzywdzenie (opiekun ucznia/wychowanka, pracownik, inne uczeń/wychowanek, inna osoba),

Rodzaj podjętej interwencji (zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa, wniosek o wgląd w sytuację rodziny, wszczęcie procedury Niebieskiej Karty),

Datę interwencji,

Dokumenty wytworzone podczas interwencji (m.in. notatki służbowe, karty interwencji, kopie zawiadomień/wniosków wysyłanych do właściwych służb).

Dane osobowe ucznia/wychowanka – wszelkie informacje umożliwiające identyfikację ucznia/wychowanka, w tym jego imię, nazwisko i wizerunek.

Rozdział 2

Standardy ochrony uczniów/wychowanków w Zespole Szkół Mechanicznych im. KEN w Poznaniu

Standard I

Uczniowie/wychowankowie, rodzice/opiekunowie prawni i pracownicy Zespołu Szkół Mechanicznych im. KEN w Poznaniu uznają „Standardy ochrony uczniów/wychowanków”. Dokument jest dostępny i upowszechniany.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Dokument „Standardy ochrony **uczniów/wychowanków**” został opracowany, zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. poz. 1606).
2. Zapoznano z nim personel szkoły/bursy, rodziców/opiekunów prawnych uczniów/wychowanków.
3. Dokument wprowadzono do stosowania w szkole/bursie Zarządzeniem Dyrektora.
4. Dokument udostępniono na stronach internetowych szkoły/bursy: <https://zskn.pl> oraz <http://www.bursa2.poznan.pl> a także w sekretariacie Zespołu Szkół i Bibliotece Bursy nr 2
5. Dokument został udostępniony w dwóch wersjach: wersji pełnej oraz skróconej przeznaczonej dla uczniów/wychowanków i zawierającej informacje dla nich istotne.
6. Informacje o treści dokumentu upowszechniane są wśród rodziców na zebraniach z rodzicami, konsultacjach indywidualnych, w trakcie szkoleń.
7. Informacje istotne dla uczniów/wychowanków zawarte w dokumencie upowszechniane są w trakcie lekcji wychowawczych, konsultacjach indywidualnych, na godzinach „dostępności”, w trakcie realizowanych programów i warsztatów o charakterze edukacyjnym.
8. Publikacja dokumentu spełnia wymogi Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi.

Standard II

Personel współtworzy i gwarantuje bezpieczne i przyjazne środowisko w szkole/bursie.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W szkole/bursie zatrudnia się personel po wcześniejszej weryfikacji w Krajowym Rejestrze Karnym, Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, a w przypadku stanowisk pedagogicznych dodatkowo w Centralnym Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych. W przypadku zatrudnienia obcokrajowców personel weryfikuje osobę w rejestrach karalności państw trzecich w zakresie określonych przestępstw (lub odpowiadających im czynów zabronionych w przepisach prawa obcego) lub w przypadkach prawem wskazanych poprzez oświadczenia o niekaralności.
2. Dyrektor szkoły/bursy określa organizację, stosowanie i dokumentowanie działań podejmowanych w ramach procedur określonych w dokumencie „Standardy ochrony uczniów/wychowanków”.
3. Pracownicy szkoły/bursy są świadomi swoich praw oraz odpowiedzialności prawnej ciążyącej na nich za nieprzestrzeganie standardów ochrony uczniów/wychowanków.
4. W szkole/bursie prowadzona jest systematyczna edukacja wszystkich pracowników z zakresu ochrony uczniów/wychowanków przed krzywdzeniem, a w szczególności:
 - a) rozpoznawania symptomów krzywdzenia uczniów/wychowanków,
 - b) znajomości procedur interwencji w przypadku krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia, a także posiadania informacji o krzywdzeniu ucznia/wychowanka,
 - c) dokumentowania podejmowanych działań związanych z ochroną ucznia/wychowanka,
 - d) znajomości praw ucznia, praw człowieka i praw ucznia/wychowanka oraz zasad bezpiecznego przetwarzania udostępnionych danych osobowych,
 - e) odpowiedzialności prawnej za zdrowie i życie powierzonych opiece uczeń/wychowanekch,
 - f) procedury „Niebieskie Karty”,
 - g) bezpieczeństwa relacji całego personelu z uczniami/wychowankami, (w tym uwzględniającą wiedzę o zachowaniach pożądanym i niedozwolonych

w kontaktach z uczniem/wychowankiem/wychowankiem).

5. W szkole/bursie prowadzi się systematyczną diagnozę czynników ryzyka i czynników chroniących poczucia bezpieczeństwa uczniów/wychowanków, a w szczególności w obszarach:
 - a) relacji między nauczycielami i uczniami/wychowankami,
 - b) relacji między uczniami/wychowankami,
 - c) poczucia bezpieczeństwa psychofizycznego, z uwzględnieniem zagrożeń środowiskowych,
 - d) środowiska kształcenia (bezpieczeństwo emocjonalne na lekcjach, poszanowanie odmienności, równość i sprawiedliwość w przestrzeganiu zasad i regulaminów szkolnych, podmiotowe traktowanie uczniów).

Standard III

Szkoła/bursa oferuje rodzicom/opiekunom prawnym informację oraz edukację w zakresie wychowania uczniów/wychowanków bez przemocy oraz ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystywaniem.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W szkole/bursie znajduje się **tablica informacyjna** dla rodziców, gdzie można znaleźć przydatne informacje na temat: wychowania uczniów/wychowanków bez przemocy, ochrony uczniów/wychowanków przed przemocą i wykorzystywaniem, zagrożeń bezpieczeństwa w internecie, możliwości podnoszenia umiejętności wychowawczych oraz dane kontaktowe placówek zapewniających pomoc i opiekę w trudnych sytuacjach życiowych. Wyżej wymienione treści dostępne są także na stronie internetowej placówki w zakładce CIS/pomoc pp.
2. Wszyscy rodzice mają dostęp do obowiązujących w szkole/bursie „Standardów ochrony uczniów/wychowanków” oraz znają procedury zgłaszania zagrożeń.
3. Rodzice są angażowani w działania szkoły/bursy prowadzone na rzecz ochrony uczniów/wychowanków.
4. Szkoła/bursa uzyskuje od rodziców/opiekunów prawnych swoich uczniów/wychowanków informacje zwrotne na temat realizacji „Standardów ochrony uczniów/wychowanków”.
5. Szkoła/bursa umożliwia rodzicom oraz opiekunom prawnym uczniów/wychowanków, poprzez organizację warsztatów, szkoleń, konsultacji indywidualnych, poszerzanie

wiedzy i umiejętności związanych z ochroną uczniów/wychowanków przed zagrożeniami, w tym w internecie oraz z zakresu wychowania pozytywnymi metodami wychowawczymi, bez kar fizycznych i krzywdzenia psychicznego uczniów/wychowanków.

Standard IV

Szkoła/bursa zapewnia uczniom/wychowankom równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Szkoła/bursa oferuje uczniom/wychowankom edukację w zakresie praw ucznia, człowieka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem, w każdej klasie/grupie odbywają się:
 - zajęcia na temat praw człowieka, prawi obowiązków ucznia/wychowanka,
 - zajęcia na temat ochrony przed przemocą oraz wykorzystywaniem,
 - zajęcia z zakresu profilaktyki przemocy rówieśniczej,
 - zajęcia na temat zagrożeń bezpieczeństwa uczniów/wychowanków w internecie.
2. W każdej klasie/grupie uczniowi/wychowankowie zostali poinformowani, do kogo mają się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania.
3. W szkole/bursie dostępne są dla uczniów/wychowanków materiały edukacyjne w zakresie: praw uczniów/wychowanków oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem seksualnym oraz zasad bezpieczeństwa w Internecie (broшуry, ulotki, książki).
4. W szkole/bursie wyeksponowane są informacje dla uczniów/wychowanków na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla uczniów/wychowanków.

Standard V

Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia uczniów/wychowanków zapewnia skuteczną ochronę uczniom/wychowankom.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Precyzyjnie określono procedury interwencji personelu w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia ucznia/wychowanka, tj.
 - a) przemocy rówieśniczej,
 - b) przemocy domowej,
 - c) niedozwolonych zachowań personelu wobec uczniów/wychowanków,
 - d) cyberprzemocy.
2. Postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia ucznia/wychowanka nie może naruszać jego godności, wolności, prawa do prywatności oraz nie może powodować szkody na jego zdrowiu psychicznym lub fizycznym (poczucie krzywdy, poniżenia, zagrożenia, wstydu).
3. W szkole/bursie ustalone są zasady wsparcia ucznia/wychowanka po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.
4. W szkole/bursie wskazano osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa na szkodę uczeń/wychowankę, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz osobę odpowiedzialną za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”.
5. W szkole/bursie wskazano osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających uczeń/wychowankę i udzielenia mu wsparcia. Informacja o osobach przyjmujących zgłoszenia jest upowszechniona na stronie internetowej szkoły/bursy oraz na tablicy ogłoszeń w budynku szkolnym oraz w bursie.
6. Podmioty postępowania uprawnione do przetwarzania danych osobowych uczestników postępowania w sprawach krzywdzenia uczniów/wychowanków przestrzegają Politykę Bezpieczeństwa Przetwarzania Danych Osobowych, obowiązującą w szkole/bursie (RODO).

Standard VI

W szkole/bursie wzmacniane jest poczucie bezpieczeństwa uczniów/wychowanków w obszarze relacji społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W szkole/bursie opracowano zasady zapewniające bezpieczne relacje między uczniami/wychowankami a personelem.

2. W szkole/bursie określono wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między uczniami/wychowankami a w szczególności zachowania niedozwolone.
3. W szkole/bursie opracowano zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internetowej oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci internet oraz utrwalonymi w innej formie.
4. W szkole/bursie opracowano i wdrożono procedury ochrony uczniów/wychowanków przed krzywdzeniem w sytuacjach:
 - a) przemocy fizycznej,
 - b) przemocy psychicznej,
 - c) przemocy domowej,
 - d) przemocy seksualnej,
 - e) cyberprzemocy.
5. W szkole/bursie opracowano i wdrożono procedurę „Niebieskie Karty”.
6. Pracownicy szkoły/bursy realizują plan wsparcia ucznia/wychowanka po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.

Standard VII

Działania podejmowane w ramach ochrony uczniów/wychowanków przed krzywdzeniem są dokumentowane.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W szkole/bursie prowadzony jest rejestr spraw zgłaszanych i rozpatrywanych w związku z podejrzeniem lub krzywdzeniem uczniów/wychowanków.
2. Osoby upoważnione do przyjmowania zgłoszeń związanych z krzywdzeniem uczniów/wychowanków składają oświadczenie o zachowaniu poufności i zobowiązanie są do zachowania bezpieczeństwa uzyskanych danych osobowych.
3. W procedurze „Niebieskie Karty” stosowane są wzory Kart „A” i „B” oraz kwestionariusze rozpoznania przemocy domowej.
4. Obieg dokumentów w sprawach związanych z krzywdzeniem uczniów/wychowanków określa Instrukcja Kancelaryjna.

5. Zasady przechowywania ujawnionych incydentów lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniemu są zgodne z Instrukcją Archiwizacyjną.
6. Dokonuje się szacowania ryzyka naruszeń bezpieczeństwa danych osobowych oraz zasadności przyjętych technicznych i organizacyjnych środków ochrony.
7. Dla czynności przetwarzania danych osobowych szczególnej kategorii przetwarzania opracowano Karty rejestrów czynności przetwarzania.

Standard VIII

Szkoła/bursa monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony uczniów/wychowanków.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Przyjęte zasady i realizowane procedury ochrony uczniów/wychowanków są weryfikowane – przynajmniej raz na dwa lata.
2. W ramach kontroli zasad i praktyk ochrony uczniów/wychowanków szkoła/bursa pozyskuje opinie uczniów/wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów prawnych.
3. Do weryfikacji szkolnej dokumentacji wykorzystywane są wnioski z kontroli „Standardów ochrony uczniów/wychowanków” przez uprawnione do kontroli podmioty zewnętrzne.
4. Zasady monitoringu oraz termin, zakres i sposób kontroli określa dyrektor szkoły/bursy.

Rozdział 3

Zasady ochrony uczniów/wychowanków przed krzywdzeniem obowiązujące w Zespole Szkół Mechanicznych im. KEN w Poznaniu

1. Zasady zatrudniania pracowników w w Zespole Szkół Mechanicznych im. KEN w Poznaniu oraz dopuszczania innych osób do opieki nad uczniami/wychowankami

1.1. Przed zatrudnieniem danej osoby w szkole lub nawiązaniem współpracy w innej formie i powierzeniem jej obowiązków/ działań polegających na pracy z uczniem/wychowankiem należy ustalić kwalifikacje tej osoby, ustalić czy posiada kompetencje do pracy z uczniem/wychowankiem w zakresie podejmowanych działań oraz wykluczyć ryzyko

wystąpienia z jej strony zagrożenia dla dobra ucznia/wychowanka i zagrożenia ich bezpieczeństwa.

1.2. W trakcie rekrutacji należy uzyskać od kandydata/kandydatki:

dane osobowe takie jak imię (imiona) i nazwisko, datę urodzenia, dane kontaktowe, potwierdzone sprawdzeniem dokumentu tożsamości;

informacje dotyczące: wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, przebiegu dotychczasowego zatrudnienia (nie dotyczy opiekunów ucznia/wychowanka wykonujących działania na rzecz szkoły wynikające z przyjętego ogólnie ich zaangażowania w życie szkoły/ klasy/oddziału).

1.3. W celu uzyskania dodatkowych informacji szkoła może wystąpić do kandydata/kandydatki o przedstawienie referencji z poprzednich miejsc zatrudnienia (od poprzedniego pracodawcy) lub wskazanie kontaktu w celu pozyskania referencji⁹. Nieprzedłożenie ww. dokumentu nie może wywoływać negatywnych konsekwencji dla kandydata lub kandydatki¹⁰.

1.4. Przed nawiązaniem współpracy z daną osobą, szkoła ma obowiązek sprawdzić czy osoba ta figuruje w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (*Rejestr z dostępem ograniczonym oraz Rejestr osób w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze*)¹¹. Wydruk z Rejestru należy przechowywać w aktach osobowych pracownika lub w innej dokumentacji dotyczącej pracownika.

1.5. Osoba, o której mowa w ust. 1, przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.

1.6. Osoba, o której mowa w ust. 1, posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, ponadto przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z uczniami/wychowankami.

⁹ Szkoła nie może samodzielnie prowadzić tzw. screeningu osób ubiegających się o pracę, gdyż ograniczają ją w tym zakresie przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych oraz Kodeksu pracy.

¹⁰ Np. skutkować odmową zatrudnienia wyłącznie wobec odmowy przedłożenia referencji.

¹¹ Rejestr dostępny jest na stronie: rps.ms.gov.pl.

1.7. Osoba, o której mowa w ust. 1, składa pracodawcy lub innemu organizatorowi oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat jeśli są to kraje inne niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada pracodawcy (lub innemu organizatorowi) informację z rejestrów karnych tych państw, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z uczniami/wychowankami.

1.8. Jeżeli prawo państwa, o którym mowa w ust. 6 lub 7, nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z uczniami/wychowankami, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa.

1.9. W przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w ust. 6 i 7, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, o której mowa w ust. 1, składa pracodawcy lub innemu organizatorowi oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez uczniów/wychowanków, lub z opieką nad nimi.

1.10. Oświadczenia, o których mowa w ust. 7 i 9, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

1.11. Jeśli zatrudnienie przebiega w oparciu o ustawę z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, z późn. zm.) – wymagane jest przedłożenie przez pracownika pedagogicznego informacji o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego oraz sprawdzenie przez dyrektora, czy dana osoba nie figuruje w Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych.

1.12. W przypadku zatrudnienia osób posiadających przygotowanie, w tym zawodowe, uznane przez dyrektora szkoły za odpowiednie do prowadzenia zajęć w szkole, w tym zajęć

z zakresu kształcenia zawodowego- wymagane jest przedłożenie przez pracownika informacji o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego.

1.13. Osoba przyjęta na stanowisko związane z pracą z uczniami/wychowankami musi złożyć następujące oświadczenia:

oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony ucznia/wychowanka i zobowiązaniu do ich przestrzegania, wraz z załącznikami

oświadczenie o krajach zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska;

oświadczenie dotyczące niekaralności za przestępstwa na szkodę ucznia/wychowanka (jeżeli z ważnych powodów nie może przedstawić informacji o niekaralności pochodzącej z krajowych rejestrów karnych)

1.14. Oświadczenia zostają włączone do akt osobowych pracowników, a w przypadku ich braku - dołączone do umowy cywilnoprawnej.

1.15. Brak zgody na podpisanie któregośkolwiek dokumentu wymienionego w ust. 12 powyżej uniemożliwi nawiązanie z tą osobą jakiegokolwiek stosunku prawnego (zawarcie umowy o pracę/współpracy).

2. Zasady bezpiecznych relacji uczniów/wychowanków i personelu w Zespole Szkół Mechanicznych im. KEN w Poznaniu

a. Zasady ogólne:

1. Pracownicy dbają o bezpieczeństwo uczniów/wychowanków podczas pobytu w szkole/bursie, monitorują sytuacje i dobrostan uczniów/wychowanków.
2. Pracownicy wspierają uczniów/wychowanków w pokonywaniu trudności. Pomoc uczniów/wychowanków uwzględnia: umiejętności rozwojowe uczniów/wychowanków, możliwości wynikające z niepełnosprawności i specjalnych potrzeb edukacyjnych.
3. Pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad „dobrego wychowania”.
4. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia.

b. Zasady komunikacji z uczniem/wychowankiem

Komunikacja budująca dobre relacje z uczniem/wychowankiem

Pracownik szkoły/praktykant/wolontariusz:

1. W komunikacji z uczniami/wychowankami zachowuje cierpliwość i szacunek.
2. Słucha uważnie uczniów/wychowanków i udziela im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Nie wolno mu zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać ucznia/wychowanka. Nie wolno mu krzyczeć na ucznia/wychowanka w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa ucznia/wychowanka lub innych uczniów/wychowanków.
4. Nie wolno mu ujawniać informacji wrażliwych dotyczących ucznia/wychowanka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych uczniów/wychowanków. Obejmuje to wizerunek ucznia/wychowanka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
5. Podejmując decyzje dotyczące ucznia/wychowanka, poinformuje je o tym i stara się brać pod uwagę jego oczekiwania.
6. Szanuje prawo ucznia/wychowanka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, aby chronić uczniów/wychowanków, wyjaśnia mu to najszybciej jak to możliwe.
7. Zadba o to, aby być w zasięgu wzroku lub słuchu innych pracowników, kiedy prowadzi aktywności z uczniami/wychowankami. W wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, kiedy musi zostać z uczniem/wychowankiem sam na sam, zawsze powiadamia o tym innych pracowników oraz poinformuje, w którym dokładnie miejscu będzie przebywać wraz z uczniem/wychowankiem.
8. Nie wolno mu zachowywać się w obecności uczniów/wychowanków w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec ucznia/wychowanka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
9. Zapewnia uczniom/wychowankom, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć mu lub wskazanej osobie (w zależności od procedur interwencji, jakie przyjęła szkoła) i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.
10. Zwraca się do ucznia/wychowanka po imieniu w formie preferowanej przez uczeń/wychowanek, respektuj jego tożsamość i ekspresję.

11. Korzysta z alternatywnych form komunikacji z uczniem/wychowankiem, który tego potrzebuje, uwzględniając możliwości psychofizyczne ucznia/wychowanka.
12. Równoważy potrzebę nadzoru z prawem uczniów/wychowanków do prywatności, np. nie należy wchodzić pod prysznice i do szatni na zajęciach wychowania fizycznego bez pozwolenia/ poinformowania o tym uczniów/wychowanków, wychowawca bursy nie wchodzi do pokoi wychowanków bez uprzedniego zasygnalizowania swojej obecności (puka do drzwi, wyraża głośne powitanie), nie zakłóca ciszy nocnej oraz snu wychowanków nadmierną kontrolą, nie należy otaczać uczniów/wychowanków osobistą opieką, której oni nie potrzebują.
13. Docenia i szanuje wkład uczniów/wychowanków w podejmowane działania, aktywnie ich angażuje i traktuje równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
14. Unika faworyzowania uczniów/wychowanków.
15. Nie wolno mu nawiązywać z uczniem/wychowankiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie uczniom/wychowankom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
16. Nie wolno mu utrzymywać wizerunku ucznia/wychowanka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków uczniów/wychowanków, jeśli dyrektor szkoły nie został o tym poinformowany, nie wyraził na to zgody i nie uzyskano zgód opiekunów uczniów/wychowanków oraz samych uczniów/wychowanków.
17. Nie wolno mu proponować uczniom/wychowankom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności uczniów/wychowanków w czasie wykonywania obowiązków służbowych lub pobytu na terenie szkoły.
18. Nie wolno mu przyjmować pieniędzy ani prezentów od ucznia/wychowanka, ani opiekunów ucznia/wychowanka. Nie wolno mu wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec ucznia/wychowanka lub opiekunów ucznia/wychowanka, które mogłyby prowadzić do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.
19. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie ucznia/wychowanka przez pracownika lub pracownika przez ucznia/wychowanka, muszą być raportowane

dyrektorowi. Jeśli jest ich świadkiem reaguje stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

Kontakt fizyczny z uczniami/wychowankami

Każde przemocowe działanie wobec ucznia/wychowanka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z uczniem/wychowankiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby ucznia/wychowanka w danym momencie, uwzględnia wiek ucznia/wychowanka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego ucznia/wychowanka może być nieodpowiednie wobec innego. Pracownik/praktykant/wolontariusz kieruje się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję ucznia/wychowanka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy jego dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez uczeń/wychowanek lub osoby trzecie.

Pracownik/praktykant/wolontariusz

1. Nie wolno mu bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej ucznia/wychowanka.
2. Nigdy nie dotyka ucznia/wychowanka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
3. Zawsze jest przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
4. Zachowuje szczególną ostrożność wobec uczniów/wychowanków, które doświadczyły przemocy i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że uczeń/wychowanek będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinien reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc uczniowi/wychowankowi zrozumieć znaczenie osobistych granic.
5. Kontakt fizyczny z uczniem/wychowankiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli jest świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub uczniów/wychowanków, zawsze poinformuje o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąpi zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
6. Kontakt fizyczny z uczniem/wychowankiem może odbywać się wyłącznie za zgodą ucznia/wychowanka i zgodnie z jego potrzebą.

Kontakty podczas wycieczek, wyjść grupowych

1. Pracownik/praktykant/wolontariusz zadba o bezpieczeństwo i dobre samopoczucie uczniów/wychowanków. Oznacza to konieczność wcześniejszego przeprowadzenia oceny ryzyka obejmującej transport i zakwaterowanie.
2. Będzie zawsze świadom tego, co robią uczniowie/wychowankowie i gdzie przebywają.
3. Niedopuszczalne jest opuszczenie przez ucznia/wychowanka grupy tylko z jednym dorosłym (opiekunem/wychowawcą), chyba że dotyczy to członka rodziny i zostało to wcześniej uzgodnione z opiekunem ucznia/wychowanka oraz za wyjątkiem sytuacji dotyczących zagrożenia zdrowia lub życia ucznia/wychowanka. W takim przypadku poinformuje drugiego opiekuna/wychowawcę lub dyrektora o tym, że taka sytuacja miała miejsce.
4. Zadba o odpowiednie rozlokowanie uczniów/wychowanków w pokojach. Cała grupa powinna mieszkać na jednym piętrze, a jeżeli to niemożliwe co najmniej jeden wychowawca powinien mieszkać na każdym piętrze zajmowanym przez uczniów/wychowanków. Rozlokowanie uczniów/wychowanków w pokojach powinno być dostosowane do etapu ich rozwoju psychofizycznego.
5. Niedozwolone jest pozostawianie uczniów/wychowanków samych na noc w pokoju pracowników (z wyjątkiem członków rodziny – za zgodą opiekuna ucznia/wychowanka), spanie z uczniem/wychowankiem w jednym pokoju (z wyjątkiem zbiorowych sal) lub w jednym łóżku.
6. Przed wejściem do pokoi uczniów/wychowanków pracownicy powinni zapukać. Sytuacji, w których pracownik jest sam w pokoju z uczniem/wychowankiem należy unikać. Jeśli nie jest to możliwe, drzwi powinny pozostać otwarte.

Kontakty poza godzinami pracy

Co do zasady kontakt z uczniami/wychowankami powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków pracownika/praktykanta/wolontariusza

1. Nie wolno mu zapraszać uczniów/wychowanków do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy bez wiedzy i zgody dyrektora szkoły oraz opiekunów uczniów/wychowanków. Obejmuje to także kontakty z uczniami/wychowankami poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).

2. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z uczniami/wychowankami i ich opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy, dziennik). Komunikacja z uczniem/wychowankiem przez kanały internetowe (np. grupy w mediach społecznościowych, prywatne konta mailowe) możliwa jest wyłącznie, jeśli w grupie lub w gronie odbiorców jest jeszcze jedna osoba dorosła tj. inny nauczyciel/wychowawca/dyrektor/kierownik bursy. Każdorazowo musi być to kontakt jawny.
3. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli uczniów/wychowanków i opiekunowie uczniów/wychowanków są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych uczniów/wychowanków, ich opiekunów.
4. Ograniczenia wskazane w ustępach 1 i 2 nie mają zastosowania w przypadku zagrożenia dobra ucznia/wychowanka. W takiej sytuacji należy podjąć działania mające na celu zabezpieczenia bezpieczeństwa ucznia/wychowanka oraz niezwłocznie sporządzić notatkę służbową z opisem zdarzenia i przekazać ją osobie odpowiedzialnej za ochronę uczniów/wychowanków i dyrektorowi szkoły.

Kontakty online

Pracownicy/praktykanci/wolontariusze są świadomi cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania ich prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także ich własnych działań w Internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których możesz spotkać uczniów/wychowanków, z którymi prowadzisz zawodowe działania, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzystasz. Jeśli ich profil jest publicznie dostępny, uczniowie/wychowankowie i ich opiekunowie będą mieć wgląd w Twoją cyfrową aktywność.

1. Nie wolno mu nawiązywać kontaktów z uczniami/wychowankami znajdującymi się pod opieką szkoły poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
2. Jeżeli dla realizacji celów edukacyjnych bądź wychowawczych komunikuje się z uczniami/wychowankami poprzez kanały internetowe (np. grupy w mediach społecznościowych) zadba, by dostęp do nich miał również inny pracownik szkoły dla zachowania przejrzystości działań, np. inny nauczyciel/wychowawca/dyrektor/kierownik bursy. Każdorazowo musi być to kontakt jawny, prowadzony za wiedzą i zgodą dyrektora szkoły i opiekunów uczniów/wychowanków.

3. W trakcie lekcji lub innych aktywności prowadzonych przez szkołę wyłącza funkcjonalność bluetooth w osobistym urządzeniu elektronicznym.

Szybko reaguje na problemy związane z dyscypliną uczniów/wychowanków:

- a) rozwiązuje pojawiające się problemy z dyscypliną bezpośrednio po naruszeniu zasad przez uczniów/wychowanków,
 - b) nie podnosi nadmiernie głosu i nie krzyczy, zwraca uwagę tym uczniom, którzy łamią ustalony porządek,
 - c) wykazuje empatię wobec uczniów/wychowanków,
 - d) ustala (przypomina) obowiązujące zasady – wyraźnie określa oczekiwane zachowania uczniów/wychowanków dotyczące różnych rodzajów aktywności uczniów/wychowanków, np. pracy w ławce, dyskusji w grupie, nauczania skierowanego do całej klasy, praca samodzielna).
1. Metody dyscyplinowania uczniów/wychowanków dobiera adekwatnie do ich wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie mogą naruszać godności i nietykalności osobistej uczniów/wychowanków (zakaz stosowania kar fizycznych).
 2. Karanie uczniów/wychowanków stosuje rozważnie, w sposób uzasadniony i zrozumiały dla nich.
 3. Upominając słownie, perswazyjnie, stara się opanować własne negatywne emocje, np. złość, zdenerwowanie.
 4. Wyjaśnia uczniowi/wychowankowi, za co i dlaczego został ukarany. Przekaz utrzymany jest w spokojnym tonie, komunikat jasny, konkretny/rzeczowy, wolny od stygmatyzowania ucznia/wychowanka, nakierowany na ocenę zachowania ucznia/wychowanka, a nie jego osoby.
 5. Karząc ucznia/wychowanka za naganne/niewłaściwe zachowania, personel równocześnie dostrzega i nagradza pozytywne zachowania ucznia/wychowanka.

Uwzględnienie sytuacji ucznia/wychowanka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi¹², w tym z niepełnosprawnościami

¹² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798, z późn. zm.) Specjalne potrzeby edukacyjne są także określane jako szczególne potrzeby (patrz: ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, Dz.U. z 2019 r., poz. 1696 ze zm.), indywidualne potrzeby edukacyjne, potrzeby rozwojowe i edukacyjne itd.

Szkoła uwzględnia sytuację uczniów/wychowanków ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, w sposób dostosowany do potrzeb ucznia/wychowanka przebywających na terenie szkoły lub pod jej opieką, w szczególności poprzez:

- 1) traktowanie każdego ucznia/wychowanka z należyтым szacunkiem, nie dyskryminując go ze względu na jakiekolwiek cechy, w tym specjalne potrzeby, niepełnosprawność, rasę, płeć, religię, kolor skóry, pochodzenie narodowe lub etniczne, język, stan cywilny, orientację seksualną, stan zdrowia, wiek, zdolności, przekonania polityczne lub status społeczny,
- 2) okazywanie wszystkim uczniom/wychowankom troski o ich dobro i rozwój,
- 3) stosowanie uniwersalnego projektowania, racjonalnego dostosowania i modyfikacji, celem zapewnienia równego dostępu dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami,
- 4) eliminowanie barier utrudniających uczniom/wychowankom samodzielne funkcjonowanie i ekspresję, w tym barier informacyjno-komunikacyjnych, architektonicznych, cyfrowych,
- 5) poszukiwanie i wdrażanie metod pracy pedagogicznej, opartych na dowodach naukowych, najbardziej adekwatnych do rozpoznanych indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia/wychowanka,
- 6) angażowanie środowiska rodzinnego i lokalnego w rozwój uczniów/wychowanków.

W szkole zapewnia się obecność osoby posiadającej przeszkolenie i umiejętność udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Każda pomoc świadczona uczniowi/wychowankowi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, następuje w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawa i uwzględnia najlepszy interes ucznia/wychowanka.

Zadaniem pracowników jest identyfikowanie sytuacji, w tym specjalnych potrzeb ucznia/wychowanka, aby umożliwić realizację zadań, których uczeń/wychowanek jest beneficjentem. Uwzględnia się informacje udostępnione przez opiekunów

Pojęcie specjalne potrzeby edukacyjne wprowadziła Mary Warnock w dokumencie The Warnock Report. Special Educational Needs opublikowanym w 1978 roku w Londynie przez Her Majesty's Stationery Office. Warnock zaproponowała przejście z medycznej kategoryzacji uczniów oraz diagnozowanych u nich deficytów na bardziej funkcjonalny język społecznego rozumienia ich potrzeb.

ucznia/wychowanka. Zasadność i zakres gromadzenia oraz przetwarzania pozyskanych danych określają odrębne przepisy. W szczególności rozpoznaje się:

funkcjonowanie poznawcze, emocjonalne i społeczne ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki niepełnosprawności ucznia/wychowanka,

warunki i sposoby niezbędne do zaspokojenia podstawowych potrzeb ucznia/wychowanka (fizjologicznych, w tym sensorycznych, psychofizycznych, w tym potrzeby bezpieczeństwa itp.) oraz konsekwencje ich deprivacji,

sposoby regulacji emocji przez ucznia/wychowanka¹³,

sposób reagowania na bliskość fizyczną innych osób,

sposób komunikowania się ucznia/wychowanka (język, specyficzne narzędzia wspomagające komunikację oraz ich rodzaj),

inne czynniki istotne dla ucznia/wychowanka.

3. Zasady bezpiecznych relacji między uczniami/wychowankami w Zespole Szkół Mechanicznych im. KEN w Poznaniu w szczególności działania niedozwolone

3.1 Zasady bezpiecznych relacji między uczniami/wychowankami

1. Uczniowie/wychowankowie mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku, także w szkole/bursie. Nauczyciele i personel szkolny chronią uczniów/wychowanków i zapewniają im bezpieczeństwo.
2. Uczniowie/wychowankowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania/postępowania określonych w statucie szkoły.
3. Uczniowie/wychowankowie uznają prawo innych uczniów/wychowanków do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw

¹³Uczniowie/wychowankowie i młodzież ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, mogą mieć swoje bardzo specyficzne sposoby regulowania emocji, w tym zindywidualizowane strategie wyciszania się i uspokajania. Dlatego ważne jest rozpoznanie czy są to strategie regulacji zewnętrznej (wymagającej działania opiekuna – jak przytulenie, obniżenie, złagodzenie tonu głosu, specyficzny dotyk, umożliwienie odosobnienia itp.) czy strategie samoregulujące pasywne (wycofanie, „odcięcie”) lub aktywne (od ssania kciuka, zamykania oczu, pocierania części ciała po wzmożony ruch, aktywność werbalną, dźwiękową, płacz, krzyk, rozmowę, itp.). Ważne! Bardzo pomocne jest gdy dorosły obecny w sytuacji trudnej pozostaje wyciszony, spokojny, nie reaguje lękiem lub własnym zbyt silnym pobudzeniem, gdyż układ nerwowy dziecka dostraja się do stanu nerwowego osób w otoczeniu.

innych uczniów/wychowanków – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmienność.

4. Zachowanie i postępowanie uczniów/wychowanków wobec kolegów/ innych osób nie narusza ich poczucia godności/wartości osobistej. Uczniowie/wychowankowie są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
5. Kontakty między uczniami/wychowankami cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu *proszę, dziękuję, przepraszam*; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
6. Uczniowie/wychowankowie budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
7. Uczniowie/wychowankowie okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów/koleżanek i oferują im pomoc. Nie kpią, nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.
8. W kontaktach między sobą uczniowie/wychowankowie nie powinni zachowywać się prowokacyjnie i konkurencyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony kolegów.
9. Uczniowie/wychowankowie mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
10. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród uczniów/wychowanków nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Uczniowie/wychowankowie nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji i przemocy wobec innych uczniów/wychowanków.
11. Uczniowie/wychowankowie mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników szkoły o zaistniałych zagrożeniach.

12. Jeśli uczeń jest świadkiem stosowania przez innego ucznia/wychowanka w jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np: pomaga ofierze, chroni ją, szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej (zgodnie z obowiązującymi w szkole/bursie procedurami).
13. Wszyscy uczniowie/wychowankowie znają obowiązujące w szkole/bursie procedury bezpieczeństwa – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych uczniów/wychowanków, gdzie i do kogo dorosłego mogą się w szkole/bursie zwrócić o pomoc.
14. Jeśli uczeń stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w szkole/bursie pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

3.2. Niedozwolone zachowania uczniów/wychowanków w szkole/bursie

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec uczniów/wychowanków/innych osób:
- a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:
 - ✓ bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie;
 - ✓ wymuszenia;
 - ✓ napastowanie seksualne;
 - ✓ nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
 - ✓ fizyczne zaczepki;
 - ✓ zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
 - ✓ rzucanie w kogoś przedmiotami;
 - b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:
 - ✓ obelgi, wyzwiska;
 - ✓ wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary;
 - ✓ bezpośrednie obrażanie ofiary;
 - ✓ plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie ofiary
 - ✓ groźby;
 - c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:
 - ✓ poniżanie;
 - ✓ wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie;
 - ✓ pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu);

- ✓ wulgarne gesty;
 - ✓ śledzenie/szpiegowanie;
 - ✓ obraźliwe SMSy i MMSy;
 - ✓ wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania;
 - ✓ telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające);
 - ✓ niszczenie/zabieranie rzeczy należących do ofiary;
 - ✓ straszenie;
 - ✓ gapienie się;
 - ✓ szantażowanie.
2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w szkole/bursie lub klasie, np. rzucanie kamieniami, przynoszenie do szkoły ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie szkoły.
 3. Nieuzasadnione, bez zgody nauczyciela opuszczanie sali lekcyjnej. Wagarowanie. Wyjście bez zezwolenia poza teren szkoły w trakcie przerwy lub lekcji.
 4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w szkole/bursie. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
 5. Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych i przerw międzylekcyjnych, np. przebywanie w miejscach niedozwolonych, bieganie, itp.
 6. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu.
 7. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/ środków odurzających.
 8. Niestosowne odzywanie się do kolegów lub innych osób w szkole/bursie lub poza nią.
 9. Używanie wulgaryzmów w szkole/bursie i poza nią.
 10. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności szkolnej.
 11. Kradzież/ przywłaszczenie własności kolegów lub innych osób oraz własności szkolnej.
 12. Wyludzanie pieniędzy lub innych rzeczy od uczniów/wychowanków.

13. Wysługiwanie się innymi uczniami/wychowankami w zamian za korzyści materialne.
14. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami. Udział w bójce.
15. Szykanowanie uczniów/wychowanków lub innych osób w szkole/bursie z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
16. Niereagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów (bicie, wyzywanie, dokuczanie).
17. Znęcanie się (współdział w znęcaniu się nad kolegami, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
18. Aroganckie/niegrzeczne zachowanie wobec kolegów, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie kolegów/ innych osób w szkole/bursie.
19. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych uczniów/wychowanków/ osób bez ich zgody.
20. Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
21. Stosowanie wobec innych uczniów/wychowanków/innych osób różnych form cyberprzemocy.

4. Zasady ochrony wizerunku ucznia/wychowanka

1. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do rodzica/opiekuna prawnego ucznia/wychowanka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
2. W przypadku utrwalania wizerunku uczniów/wychowanków na zajęciach „otwartych”, „pokazowych” wymagana jest zgoda, jak w pkt 3 i 4 poniżej.
3. Nauczyciel może wykorzystać w celach szkoleniowych lub edukacyjnych utrwalony materiał z udziałem uczniów/wychowanków tylko z zachowaniem ich anonimowości oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację ucznia/wychowanka, za zgodą dyrektora szkoły/bursy.
4. Ochrona wizerunku uczniów/wychowanków utrwalanych przez kamery monitoringu odbywa się na zasadach określonych w Regulaminie monitoringu.
5. Regulamin monitoringu określa zasady udostępniania nagrań podmiotom zewnętrznym, w tym policji, służbom porządkowym oraz w sprawach wymagających wyjaśnień.

5. Zasady ochrony danych osobowych uczniów/wychowanków

1. W szkole/bursie wdrożono Politykę ochrony danych osobowych osób fizycznych (pracowników, uczniów/wychowanków, rodziców/opiekunów) oraz powołano Inspektora ochrony danych.

2. Dokumentacja RODO została opracowana zgodnie z wymogami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 *Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)* (Dz.Urz. UE L z 2016 r. 119, s. 1 ze zm.) oraz ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych z uwzględnieniem zasad:
- 1) zasady zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości,
 - 2) zasady ograniczenia celu przetwarzania danych,
 - 3) zasada minimalizacji danych,
 - 4) zasada prawidłowości danych,
 - 5) zasady ograniczenia przechowania danych,
 - 6) zasady integralności i poufności danych,
 - 7) zasady rozliczalności.
3. Osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych uczniów/wychowanków/uczniów/wychowanków/ rodziców posiadają upoważnienie do ich przetwarzania danych osobowych na podstawie art. 6 i 9 RODO.
4. Na potrzeby przetwarzania w formach zdalnych (nauka zdalna, przekazywanie danych osobowych do OKE, SIO, organów upoważnionych do ich przetwarzania danych osobowych uczniów/wychowanek) w formie zdalnej, w szkole/bursie/placówce opracowano zasady ich przetwarzania oraz zasady zachowania bezpieczeństwa przetwarzania – System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji (SZBI).
5. Każdy pracownik posiadający dostęp do danych osobowych złożył pisemne oświadczenie o znajomości Polityki bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych pod rygorem odpowiedzialności karnej i zobowiązał się do jej przestrzegania pod rygorem odpowiedzialności karnej.
6. Rodzice/opiekunowie uczniów/wychowanków niepełnoletnich są informowani o przetwarzaniu danych osobowych uczniów/wychowanek poprzez klauzule informacyjne.
7. Dyrektor szkoły/bursy wdrożył odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.

8. Dane osobowe uczniów/wychowanków zarejestrowane w formie pisemnej (dzienniki lekcyjne, arkusze ocen, zaświadczenia, zwolnienia oraz inna dokumentacja pisemna zawierająca dane osobowe uczniów/wychowanków) jest chroniona w zamykanych szafach z ograniczonym dostępem do pomieszczeń ich przechowywania (sekretariat, pokój nauczycielski, gabinety psychologa, pedagoga).
9. W szkole/bursie wdrożono odpowiednią procedurę postępowania na wypadek wystąpienia naruszenia ochrony danych osobowych.
10. Dane osobowe uczniów/wychowanków udostępniane są wyłącznie podmiotom do ich uzyskania.
11. Dane osobowe umieszczone w Niebieskiej Karcie „A” udostępniane są zespołowi interdyscyplinarnemu, powołanemu w trybie ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Rozdział 4.

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia ucznia/wychowanka

Zagrożenie bezpieczeństwa ucznia/wychowanka może przybierać różne formy i przebiegać z wykorzystaniem różnych sposobów kontaktu i komunikowania.

Na potrzeby niniejszego dokumentu przyjęto następującą kwalifikację zagrożenia bezpieczeństwa ucznia/wychowanka:

popołniono przestępstwo na szkodę ucznia/wychowanka (np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad uczniem/wychowankiem),

doszło do innej formy krzywdzenia niebędącej przestępstwem, takiej jak np. przemoc domowa niespełniająca znamion przestępstwa znęcania, krzyk, poniżanie, wyśmiewanie, klapsy, presja i wymagania przekraczające możliwości ucznia/wychowanka,

doszło do zaniedbania potrzeb życiowych ucznia/wychowanka (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).

Na potrzeby niniejszego dokumentu wyróżniono procedury interwencji w przypadku podejrzenia działania na szkodę ucznia/wychowanka przez:

osoby dorosłe (pracownicy, osoby trzecie);

opiekunów ucznia/wychowanka;

innego ucznia/wychowanka.

Procedury interwencji sformułowano tak, by wspierać pracowników w realizowaniu prawnego i społecznego obowiązku reagowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia ucznia/wychowanka.

Celem interwencji jest zatrzymanie krzywdzenia ucznia/wychowanka i zapewnienie mu bezpieczeństwa.

Podejmowanie interwencji:

W przypadku powzięcia przez pracownika podejrzenia, że uczeń/wychowanek jest krzywdzony, lub zgłoszenia takiej okoliczności przez ucznia/wychowanka lub opiekuna ucznia/wychowanka, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania jej osobie odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń bądź bezpośrednio osobie odpowiedzialnej za prowadzenie interwencji. Notatka może zostać sporządzona na piśmie lub przesłana za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji niezwłocznie powiadamia dyrektora o przyjęciu zgłoszenia i rozpoczęciu adekwatnej do zgłoszenia interwencji.

Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony osoby wyznaczonej do prowadzenia interwencji, wówczas interwencja prowadzona jest przez dyrektora szkoły.

Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony dyrektora szkoły, a nie została wyznaczona inna osoba do prowadzenia interwencji, wówczas działania opisane w niniejszym rozdziale podejmuje osoba, która dostrzegła krzywdzenie lub do której zgłoszono podejrzenie krzywdzenia za wiedzą organu prowadzącego i organu sprawującego nadzór pedagogiczny nad szkołą.

Do udziału w interwencji można dopuścić specjalistów, w szczególności psychologów i pedagogów szczególnie do pomocy przy rozmowie z uczniem/wychowankiem o trudnych doświadczeniach.

Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji informuje opiekunów ucznia/wychowanka o zaistniałej sytuacji oraz obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia ucznia/wychowanka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinnego lub opiekuńczego, ośrodek pomocy społecznej).

Jeżeli poinformowanie opiekuna ucznia/wychowanka jest sprzeczne z jego dobrem lub niemożliwe, odstępuje się od tego.

Po poinformowaniu opiekuna nie będącego sprawcą przemocy zgodnie z punktem poprzedzającym, osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury/policji lub wnioskuje o wgląd w sytuację

rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej lub wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424, z późn. zm.).

Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.

Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi Załącznik [nr] do niniejszych Standardów. Kartę załącza się do rejestru interwencji prowadzonego przez szkołę.

Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu ucznia/wychowanka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania poufności, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

W przypadku gdy podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa ucznia/wychowanka zgłosili opiekunowie ucznia/wychowanka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów ucznia/wychowanka na piśmie.

W przypadku podejrzenia, że życie ucznia/wychowanka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe, ośrodek pomocy społecznej), dzwoniąc pod numer 112 lub 999 (pogotowie). Poinformowania służb dokonuje pracownik, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu i następnie sporządza notatkę służbową i przekazuje ją osobie odpowiedzialnej za prowadzenie interwencji, która odpowiada za dalszy tok interwencji, zgodnie z procedurami opisanymi w standardach.

Krzywdzenie przez osobę dorosłą (pracownika lub osobę trzecią)

W przypadku, gdy zgłoszono krzywdzenie ucznia/wychowanka przez osobę trzecią, osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji przeprowadza rozmowy: z uczniem/wychowankiem w obecności psychologa, innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) ucznia/wychowanka, a w szczególności z jego opiekunami. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne ucznia/wychowanka. Ustalenia są spisywane w karcie interwencji.

Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji organizuje spotkanie/a z opiekunami ucznia/wychowanka, którym przekazuje informacje o zdarzeniu, ewentualnej interwencji oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.

W przypadku, gdy wobec ucznia/wychowanka popełniono przestępstwo osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.

W przypadku, gdy z rozmowy z opiekunami wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą uczniowi/wychowankowi, ignorują zdarzenie lub w inny sposób nie wspierają ucznia/wychowanka, które doświadczyło krzywdzenia osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego.

W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie ucznia/wychowanka przez pracowników, w zależności od sytuacji (kwalifikacji prawnej), wykonuje się zgłoszenie do odpowiednich służb zgodnie z obowiązującym prawem. Do czasu wyjaśnienia sprawy pracownik podejrzewany o krzywdzenie ucznia/wychowanka będące czynem zabronionym w rozumieniu prawa polskiego zostaje odsunięty od wszelkich form kontaktu nie tylko z pokrzywdzonym, ale także z pozostałymi uczniami/wy. W pozostałych sytuacjach dyrektor podejmuje działania dyscyplinarne zgodnie z przepisami prawa i zasadami obowiązującymi w szkole.

W przypadku gdy pracownik szkoły dopuścił się wobec ucznia/wychowanka krzywdzenia niebędącego przestępstwem (np. krzyk, wykluczanie, poniżanie), osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji powinna zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać osobę podejrzewaną o krzywdzenie, ucznia/wychowanka oraz innych świadków zdarzenia. W sytuacji gdy naruszenie dobra ucznia/wychowanka jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności ucznia/wychowanka, należy rozważyć wdrożenie właściwych procedur dyscyplinarnych w tym rozwiązanie stosunku prawnego (rozwiązanie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, umowy praktyk lub wolontariatu) z osobą, która dopuściła się krzywdzenia, lub zarekomendować takie rozwiązanie zwierzchnikom tej osoby. Jeżeli osoba, która dopuściła się krzywdzenia nie jest bezpośrednio zatrudniona przez szkołę, lecz przez podmiot trzeci, wówczas należy zarekomendować zakaz wstępu tej osoby na teren szkoły, a w razie potrzeby rozwiązać umowę z instytucją współpracującą.

Krzywdzenie przez opiekuna ucznia/wychowanka

W przypadku, gdy zgłoszone zostało krzywdzenie ucznia/wychowanka przez jego opiekuna osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji przeprowadza rozmowę z uczniem/wychowankiem w obecności psychologa. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji powinna też przeprowadzić rozmowy z innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) ucznia/wychowanka. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale

także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne ucznia/wychowanka. Ustalenia są spisywane w karcie interwencji.

W przypadku, gdy wobec ucznia/wychowanka popełniono przestępstwo osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.

W przypadku, gdy uczeń/wychowanek doznaje innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę ze strony opiekunów lub innych domowników:

gdy zachowanie wobec ucznia/wychowanka spełnia znamiona przemocy domowej¹⁴ należy wszcząć procedurę Niebieskiej Karty poprzez przesłanie formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego właściwego ze względu na zamieszkanie osoby doznającej przemocy domowej w terminie 5 dni. W przypadku, gdy uczeń/wychowanek doznaje przemocy ze strony ucznia/wychowanka – innego członka rodziny (rodzeństwo, dalsza rodzina) można wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty” w stosunku do opiekuna, który nie reaguje na krzywdzenie ucznia/wychowanka.

gdy zachowanie nie nosi znamion przemocy domowej, a relacje w rodzinie są w inny sposób nieprawidłowe (np. rodzice są niewydolni wychowawczo) – bądź gdy uczeń/wychowanek doświadcza zaniedbania należy wystąpić do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania ucznia/wychowanka o wgląd w sytuację rodziny.

Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji organizuje spotkanie/a z pełnoletnim członkiem rodziny, niebędącym sprawcą krzywdzenia, któremu przekazuje informacje o zdarzeniu, ewentualnej interwencji oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.

W toku prowadzonej procedury Niebieskiej Karty osoba znająca najlepiej ucznia/wychowanka (wychowawca/nauczyciel) uczestniczy w pracach grupy diagnostyczno-pomocowej, jeśli zostanie poproszona o udział w jej pracach.

W przypadku zagrożenia życia i zdrowia ucznia/wychowanka powiadamia się policję i ośrodek pomocy społecznej, a następnie ustala się osoby spokrewnione, które mogłyby czasowo przejąć opiekę nad uczniem/wychowankiem.

Krzywdzenie rówieśnicze

W przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia/wychowanka przez innego ucznia/wychowanka przebywające w szkole osoba odpowiedzialna za prowadzenie

¹⁴ Definicja przemocy domowej: patrz art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2023 r. poz. 424)

interwencji przeprowadza rozmowę z uczniem/wychowankiem podejrzanym o krzywdzenie oraz jego opiekunami, a także oddzielnie z uczniem/wychowankiem poddawany krzywdzeniu i jego opiekunami. Ponadto rozmawia z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne krzywdzonego ucznia/wychowanka. Ustalenia są spisywane w karcie interwencji. Dla ucznia/wychowanka krzywdzącego oraz krzywdzonego sporządza się oddzielne karty interwencji.

Wspólnie z opiekunami ucznia/wychowanka krzywdzącego należy opracować plan naprawczy, celem zmiany niepożądanych zachowań. Zaleca się korzystanie z wsparcia instytucji znajdujących się w obszarze działania szkoły.

W trakcie rozmów należy upewnić się, że uczeń/wychowanek podejrzanym o krzywdzenie innego ucznia/wychowanka samo nie jest krzywdzone przez opiekunów, innych dorosłych bądź inne ucznia/wychowanka. W przypadku potwierdzenia takiej okoliczności należy podjąć interwencję także w stosunku do tego ucznia/wychowanka.

W przypadku, gdy uczeń/wychowanek krzywdzony, nie jest uczniem szkoły należy porozmawiać z uczniem/wychowankiem poddawany krzywdzeniu, innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu, a także z opiekunami ucznia/wychowanka krzywdzonego celem ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne ucznia/wychowanka. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji organizuje spotkanie/a z opiekunami ucznia/wychowanka, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb oraz o sposobach reakcji na zdarzenie (poinformowanie sądu rodzinnego, poinformowanie szkoły, poinformowanie opiekunów ucznia/wychowanka krzywdzącego).

W przypadku, gdy z rozmowy z opiekunami wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą uczniowi/wychowankowi, ignorują zdarzenie lub w inny sposób nie wspierają ucznia/wychowanka, które doświadczyło krzywdzenia osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego.

Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest uczeń/wychowanek w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy ponadto poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję poprzez stosowne pisemne zawiadomienie.

Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest uczeń/wychowanek powyżej lat 17, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, wówczas należy poinformować właściwą miejscowo jednostkę policji lub prokuratury poprzez pisemne zawiadomienie.

Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest uczeń/wychowanek w wieku od 10 do 13 lat, wówczas konieczne jest zawiadomienie sądu rodzinnego lub policji o potencjalnej demoralizacji nieletniego.

2. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu.

Szkoła zapewniając uczniom/wychowankom dostęp do Internetu jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające uczniów/wychowanków przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.

Za zagrożenia związane z użytkowaniem przez uczniów/wychowanków Internetu i mediów elektronicznych uznaje się:

dostęp do treści nielegalnych, m.in. materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie ucznia/wychowanka, materiały przedstawiające twardą pornografię, treści propagujące rasizm i ksenofobię, inne nielegalne treści skierowane przeciwko bezpieczeństwu uczniów/wychowanków, na przykład: propagowanie lub pochwalenie zachowań o charakterze pedofilskim, materiały utrwalające wizerunek nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej przy użyciu przemocy, groźby bezprawnej lub podstępny albo rozpowszechniane bez jej zgody, treści pornograficzne udostępniane uczniowi/wychowankowi, uwodzenie ucznia/wychowanka poniżej 15 r.ż. przez Internet, tzw. child grooming, zjawisko szantażu na tle seksualnym (określane również jako „sextortion”).

dostęp do treści szkodliwych i nieodpowiednich, do których zaliczane są m.in.

treści obrazujące przemoc, obrażenia fizyczne,

treści prezentujące drastyczne sceny, śmierć, okrucieństwo wobec zwierząt,

treści nawołujące do podejmowania działań autodestrukcyjnych (samookaleczeń, głodzenia się, samobójstw, zażywania szkodliwych substancji, w tym środków psychoaktywnych niezidentyfikowanych jednoznacznie jako narkotyki itp.),

treści nawołujące do przemocy, przestępczości, radykalizacji(również sekty) i ekstremizmu, patostreamy,

treści dyskryminacyjne

treści pornograficzne, etc.

dostęp do szkodliwych i nieodpowiednich kontaktów online oraz usług online, skutkujących m.in. presją rówieśniczą, cyberprzemocą, groomingiem, szantażem na tle seksualnym, aktywnością seksualną jako źródłem dochodu osób nieletnich, hazardem online, dostępem do reklamy niedostosowanej do wieku, dostępem do mediów społecznościowych niedostosowanych do wieku,

dostęp do szkodliwych i ryzykownych zachowań skutkujących m.in. podejmowaniem wyzwań online, sekstingiem, wywieraniem presji, stosowaniem przemocy z wykorzystaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

Szkoła, zapewniając uczniom/wychowankom dostęp do Internetu za pomocą własnej sieci wifi (lub w inny sposób), podejmuje działania, których celem jest zablokowanie dostępu do treści nielegalnych, szkodliwych i nieodpowiednich dla ucznia/wychowanka. W tym celu należy:

ustalić zakres zabezpieczenia oraz blokowania dostępu do treści nielegalnych, szkodliwych i nieodpowiednich dla uczniów/wychowanków;

dokonać wyboru konkretnego oprogramowania (w tym np. oprogramowanie antywirusowe, narzędzia ochrony rodzicielskiej monitorowania aktywności użytkowników itp.);

zainstalować oprogramowanie zabezpieczające oraz blokujące;

dokonywać bieżącej aktualizacji oprogramowania, o którym mowa w pkt 3;

przed dopuszczeniem urządzeń osobistych do sieci wifi szkoły, ustanowić sieć zamkniętą z hasłem oraz konieczność akceptacji regulaminu przed przyłączeniem urządzenia.

Warunkiem dopuszczenia ucznia/wychowanka do korzystania z urządzeń szkoły jest zapoznanie się przez nie z zasadami bezpiecznego korzystania z Internetu. Dokłada się starań, aby proces zapoznania był efektywny i odpowiadał potrzebom uczniów/wychowanków.

Szkoła udostępnia materiały edukacyjne, dotyczące zasad bezpiecznego korzystania z Internetu (np. poprzez zamieszczanie ich na stronie internetowej, udostępnianie rodzicom i uczniom/wychowankom w formie drukowanej itp.)

Działania wobec aktu/zdarzenia – opis przypadku, ustalenie okoliczności zdarzenia, zabezpieczenie dowodów oraz monitoring pointerwencyjny

W przypadku ujawnienia treści nielegalnych, szkodliwych lub nieodpowiednich do wieku, lub w przypadku zdarzeń godzących w bezpieczeństwo uczniów/wychowanków związanych z korzystaniem z Internetu należy podjąć następujące działania:

każde zgłoszenie/ przypadek ujawnienia treści szkodliwych lub nieodpowiednich powinno zostać zarejestrowane, przeanalizowane oraz odpowiednio udokumentowane. W analizie zdarzenia powinien znaleźć się dokładny opis zdarzenia, wskazanie osób uczestniczących i/lub podjętych działań w celu identyfikacji sprawcy oraz materiały dokumentujące zdarzenie. Zabezpieczenie tych dowodów powinno się odbywać z poszanowaniem praw ucznia/wychowanka, w tym jego prawa do prywatności.

dowody powinny zostać zabezpieczone i opisane (data otrzymania, treść wiadomości, dane nadawcy tj. nazwa użytkownika, adres email, adres strony WWW). Jeśli zebrane dowody wskazują na naruszenie prawa należy niezwłocznie powiadomić Policję i przekazać jej cały zgromadzony materiał dowodowy.

po zdarzeniu należy prowadzić regularny monitoring pointerywencyjny sprawdzając sytuację i potrzeby uczniów/wychowanków uczestniczących w incydencie i/lub osoby nim pokrzywdzone.

Działania wobec uczestników zdarzenia

Działania wobec uczestników zdarzenia powinny być skierowane zarówno do osób pokrzywdzonych, sprawców oraz świadków zdarzenia. Niektóre formy mogą dotyczyć pracy wyłącznie z pokrzywdzonymi, inne wymagać będą zastosowania różnych działań wychowawczych i/lub dyscyplinarnych wobec sprawcy. Należy pamiętać, że podejmowane działania dotyczą w większości przypadków osób małoletnich, więc stroną uczestniczącą jest w każdym przypadku także opiekun ucznia/wychowanka.

Podejmowane przez szkołę działania powinny być zaplanowane, stopniowe, dostosowane do sytuacji oraz przebiegać w poniższej kolejności:

Rozmowa z uczestnikiem zdarzenia odpowiednia do charakteru zdarzenia oraz roli uczestnika (pokrzywdzony/sprawca/świadek). Nie należy stosować języka przekierowującego winę i odpowiedzialność za zdarzenie na osobę pokrzywdzoną.

Powiadomienie opiekunów uczestników zdarzenia oraz informowanie ich o podejmowanych przez szkołę działaniach oraz, jeśli dotyczy, przedstawienie planu wsparcia dla ucznia/wychowanka pokrzywdzonego.

W zależności od sytuacji powiadomienie policji lub sądu w przypadku podejrzenia popełnienia czynu zabronionego.

Otoczenie wsparciem i opieką psychologiczno-pedagogiczną uczestników zdarzenia.

Podejmowanie działań naprawczych

W celu usunięcia z Internetu nielegalnych, kompromitujących lub krzywdzących materiałów należy poinformować opiekunów uczniów/wychowanków o możliwościach ich usunięcia we współpracy z Dyżurnet.pl oraz w trybie zgłaszania takich treści poprzez formularz na stronie, na której materiał został opublikowany.

Należy poinformować pokrzywdzonego ucznia/wychowanka o przysługującym mu prawie do bycia zapomnianym, wynikającym z unijnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych, które w uzasadnionych przypadkach zapewnia usunięcie konkretnych linków z wyszukiwarki Google, w związku z czym nie będą one mogły być wyświetlone przy wpisywaniu jakiegokolwiek frazy.

W przypadku udostępnienia materiałów naruszających intymność i prywatność ucznia/wychowanka, możliwe jest również skorzystanie ze strony <https://stopncii.org/>, czyli Stop Non-Consensual Intimate Image Abuse. Strona pomaga usunąć z Internetu materiały intymne z wizerunkiem osoby, która nie wyraziła zgody na upublicznienie treści.

3. Zadania pracowników szkoły/bursy w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia ucznia/wychowanka

Każdy pracownik jest zobowiązany w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia ucznia/wychowanka podjąć działania:

- w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia – zawiadomić pogotowie ratunkowe i policję,
- w przypadku zauważenia niepokojących symptomów, zgłosić to kierownictwu, koordynatorowi „Standardów ochrony uczniów/wychowanków” lub pedagogowi szkolnemu.

Zadania i obowiązki pracowników szkoły/bursy

Obowiązki dyrektora szkoły:

dbanie o tworzenie bezpiecznego środowiska w szkole lub placówce;

wyznaczenie osób odpowiedzialnych za:

- o standardy ochrony uczniów/wychowanków,
- o bezpieczeństwo w Internecie,
- o przyjmowanie zgłoszeń,
- o prowadzenie interwencji,
- o udzielanie wsparcia ucznia/wychowanka;

delegowanie zadań oraz odpowiedzialności związanych z realizacją standardów ochrony uczniów/wychowanków w szkole,

Do obowiązków osoby **odpowiedzialnej za standardy ochrony** uczniów/wychowanków należy:

dbałość o udostępnienie standardów ochrony uczniów/wychowanków na stronie internetowej szkoły oraz na jej terenie;

przygotowanie pracowników szkoły do stosowania standardów ochrony uczniów/wychowanków przed przystąpieniem do pracy albo po dokonaniu zmian w tych standardach;

koordynowanie działań edukacyjnych, przygotowanie harmonogramu szkoleń;

współpraca z innymi osobami wyznaczonymi w zakresie realizacji Standardów ochrony uczniowie/wychowankowie;

prorowadzenie ewidencji pracowników szkoły, którzy zapoznali się z Standardami ochrony uczniów/wychowanków przed przystąpieniem do pracy albo po dokonaniu zmian w tej Standardach;

przegląd Standardów ochrony uczniów/wychowanków w porozumieniu i współpracy z dyrektorem, pracownikami szkoły, uczniów/wychowanków i ich opiekunami;

monitorowanie realizacji wytycznych zawartych w standardach ochrony uczniów/wychowanków planowanie ewaluacji standardów i ich aktualizacja.

4. Koordynator **bezpieczeństwa w Internecie** ma za zadanie zapewnić:

wytyczne w zakresie bezpiecznego nawigowania Internetu poprzez:

opracowanie regulaminu wewnętrznego dotyczącego bezpiecznego korzystania z sieci teleinformatycznych, w tym Internetu (dalej: zasady bezpiecznego korzystania z Internetu) do zapoznania w formie fizycznej, na stronie szkoły albo jego akceptacja w momencie podłączania urządzenia do sieci;

przedstawienie zasad bezpiecznego korzystania z Internetu uczniom/wychowankom, pracownikom i opiekunom uczniów/wychowanków oraz informowanie w przypadku jakichkolwiek aktualizacji w/w regulaminu;

opracowanie jednostronicowej informacji nt. zagrożeń i rozwiązań w zakresie zapewnienia bezpiecznych warunków korzystania z Internetu poprzez urządzenia osobiste adresowanej do opiekunów uczniowie/wychowankowie.

bezpieczne warunki korzystania z Internetu na urządzeniach szkoły poprzez:

ustalenie zakresu blokowania dostępu do treści nielegalnych, szkodliwych i nieodpowiednich do wieku;

instalację oraz regularną (przynajmniej raz w miesiącu) aktualizację oprogramowania blokującego dostęp treści nielegalnych, szkodliwych i nieodpowiednich do wieku uczniowie/wychowankowie oraz aktualizację systemu operacyjnego urządzeń;

ewaluację (co najmniej raz na rok) czy oprogramowanie zabezpieczające oraz blokujące i ustalony zakres jest adekwatny do potrzeb uczniowie/wychowankowie oraz zmieniającego się otoczenia Internetu;

sprawdzenie (co najmniej raz na miesiąc) czy na urządzeniach szkoły znajdują się treści nielegalne, szkodliwe i nieodpowiednie do wieku podopiecznych;

Organizacja cyklicznych (co najmniej raz na rok) spotkań z uczniami/wychowankami, poświęconych zasadom bezpiecznego korzystania z Internetu.

5. Do osoby **odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń** należy:

przyjęcie zgłoszenia o wystąpieniu czynnika ryzyka zagrożenia dobra ucznia/wychowanka;

przyjęcie zgłoszenia o ujawnieniu symptomów krzywdzenia ucznia/wychowanka lub krzywdzeniu ucznia/wychowanka; ujawnionych lub zgłoszonych incydentach lub zdarzeniach zagrażających dobru ucznia/wychowanka,

przyjęcie zgłoszenia o podejrzeniu lub niewłaściwym udostępnieniu, rozpowszechnianiu lub wykorzystaniu wizerunku ucznia/wychowanka lub ujawnione na tym tle problemy;

przekazanie zgłoszenia osobie odpowiedzialnej za podejmowanie interwencji oraz dyrektorowi szkoły lub gdy bezpośrednio zagrożone jest zdrowie lub życie ucznia/wychowanka - niezwłoczne poinformowanie policji;

Do zespołu **odpowiedzialnego za prowadzenie interwencji** i wsparcia należy:

dokumentowanie zgłoszeń, ich weryfikacja oraz informowanie dyrektora o wynikach poczynionych ustaleń;

zainicjowanie interwencji;

wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” (NK) w przypadku podejrzenia przemocy domowej¹⁵;

zawiadomienie sądu opiekuńczego;

złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę ucznia/wychowanka;

prowadzenie rejestru interwencji. Rejestr interwencji należy przechowywać w odpowiednio zabezpieczonej szafie metalowej, do której dostęp ma osoba odpowiedzialna za prowadzenie rejestru interwencji oraz dyrektor szkoły.

opracowanie planu wsparcia ucznia/wychowanka, uwzględniającego współpracę z wychowawcą, psychologiem, pedagogiem szkolnym i opiekunem ucznia/wychowanka;

wsparcie ucznia/wychowanka według poniższych zasad:

- zadbanie o bezpieczeństwo ucznia/wychowanka, np. odizolowanie sprawców krzywdzenia,
- zadbanie o dobrostan ucznia/wychowanka i zajęcie się jego bieżącymi potrzebami (w tym zadbaniem o podstawowe potrzeby fizjologiczne);

¹⁵Może to zrobić ta osoba jeżeli jest uprawnioną do wszczęcia procedury NK zgodnie z § 2 Rozporządzenia RM w sprawie procedury NK oraz wzorów formularzy NK.

- przyjrzenie się czynnikom ryzyka krzywdzenia i podjęcie działań profilaktycznych;
- okazanie uczniowi/wychowankowi życzliwości, zaufania, zainteresowania jego samopoczuciem i wsparcia w powrocie do aktywności;
- skierowanie ucznia/wychowanka i/lub jego opiekunów adekwatnie do potrzeb do instytucji oferujących: poradnictwo, konsultacje psychologiczne, terapię uzależnień, interwencje dla sprawców przemocy, grupy wsparcia, warsztaty umiejętności wychowawczych (będą to instytucje takie jak m.in. poradnie psychologiczno-pedagogiczne, ośrodki opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla uczniowie/wychowankowie i młodzieży, ośrodki pomocy społecznej czy lokalne organizacje pozarządowe);

monitorowanie wsparcia udzielanego uczniowi/wychowankowi;

ewentualne modyfikacje planu wsparcia w zależności od potrzeb.

Pedagog szkolny:

W sytuacji podejrzenia przemocy wobec ucznia/wychowanka:

1. Udziela bezpośredniej pomocy uczniowi/wychowankowi jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie (np. w sytuacji obrażeń na ciele – pod nieobecność pielęgniarki szkolnej organizuje pomoc medyczną wzywając karetkę pogotowia lub jeśli stan zdrowia ucznia/wychowanka nie kwalifikuje się do jej wezwania karetki, wysyła wnioski do sądu rejonowego Wydział rodzinny i d.s. nieletnich z prośbą o wydanie zgody na poddanie ucznia/wychowanka badaniu lekarskiemu bez wiedzy i zgody rodziców i **ewentualnie** (także jeśli uzyskanie zgody nie jest możliwe natychmiast) – odprowadza ucznia/wychowanka do lekarza pediatry prosząc o dokonanie opisu stanu ucznia/wychowanka (zaświadczenie może być **dowodem w sprawie** o krzywdzenie).
2. Zbiera informacje o uczniu/wychowanku w celu wstępnego zdiagnozowania jego sytuacji, w szczególności o tzw. czynnikach ryzyka, ponadto dane świadczące o przemocy lub wykluczające ją, kto jest sprawcą krzywdzenia i w jakiej relacji pozostaje z uczniem/wychowankiem, jak często i od jak dawna uczeń/wychowanek jest krzywdzony, informacje o zachowaniach pozostałych członków rodziny wobec ucznia/wychowanka, relacjach jakie ma uczeń/wychowanek z osobą rodzica niekrzywdzącego, o osobach wspierających je, informacje o innych czynnikach towarzyszących przemocy – np. uzależnieniu od alkoholu rodziców). Dane te pozyskuje od:

- innych pracowników szkoły,
 - samego ucznia/wychowanka,
 - rodziców ucznia/wychowanka;
3. Przewodniczy Zespołowi interwencyjnemu.
 4. Wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”.
 5. Przeprowadza we współpracy z wychowawcą oraz innymi osobami zaangażowanymi w pomoc uczniowi/wychowankowi, ocenę zagrożenia przemocą.
 6. Organizuje pomoc materialną uczniom zagrożonym zaniedbaniem.
 7. Współpracuje z dyrektorem w podejmowaniu interwencji:
 - a) informuje dyrektora szkoły o każdym przypadku podejrzenia przemocyw rodzinie,
 - b) gromadzi i przechowuje wszelką dokumentację.
 8. W przypadku powołania do grupy diagnostyczno-pomocowej przez Zespół Interdyscyplinarny obowiązkowo uczestniczy w jej pracach.
 9. Monitoruje sytuację ucznia/wychowanka poprzez kontakt z wychowawcą, nauczycielami, także pracownikami niepedagogicznymi – dbając jednocześnie o zapewnienie poufności i niewłączanie osób nie związanych z pracą nad konkretnym przypadkiem.
 10. Współpracuje ze specjalistami – z poradni specjalistycznych, do których kierowane jest Uczeń/wychowanek lub jego rodzice.
 11. Informuje rodziców o podjętych działaniach na rzecz ucznia/wychowanka, w tym m.in. kontakcie z zespołem interdyscyplinarnym i podjętych przez ten zespół decyzjach oraz zaleceniach/propozycjach działań dla rodzica.
 12. Konsultuje prowadzone sprawy ze specjalistami w poradniach specjalistycznych.
 13. Prowadzi dokumentację dot. udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej (dziennik oraz dokumentację badań i czynności uzupełniających dot. każdego ucznia/wychowanka objętego pomocą psychologiczno-pedagogiczną).

Wychowawca klasy/oddziału/grupy

W sytuacji, gdy podejrzewa, że uczeń/wychowanek jest krzywdzony:

1. Udziela bezpośredniej pomocy uczniowi/wychowankowi jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie (np. w sytuacji obrażeń na ciele – pod nieobecność pielęgniarki szkolnej organizuje pomoc medyczną wzywając karetkę pogotowia lub jeśli stan zdrowia ucznia/wychowanka nie kwalifikuje się do jej wezwania, wysyła wniosek do sądu rejonowego wydział rodzinny i nieletnich z prośbą o wydanie zgody na poddanie ucznia/wychowanka badaniu lekarskiemu bez wiedzy i zgody rodziców i **ewentualnie** (także jeśli uzyskanie zgody nie jest możliwe natychmiast) – odprowadza ucznia/wychowanka do lekarza pediatry prosząc o dokonanie opisu stanu ucznia/wychowanka (zaświadczenie może **być dowodem w sprawie o** krzywdzenie).
2. Kontaktuje się z pedagogiem przekazując mu informacje o swoich obserwacjach.
3. Wypełnia Kartę zgłoszenia podejrzenia przemocy – załącznik 3.
4. Swoje spostrzeżenia zapisuje i włącza do indywidualnej dokumentacji ucznia/wychowanka.
5. Współpracuje z pedagogiem ustalając plan pomocy uczniowi/wychowankowi.
6. Systematycznie monitoruje sytuację ucznia/wychowanka obserwując ewentualne zmiany jego zachowania, zamieszczając opisy w indywidualnej dokumentacji ucznia/wychowanka.
7. Udziela uczniowi/wychowankowi wsparcia na wszystkich etapach pomocy.

Pielęgniarka szkolna

W sytuacji, gdy podejrzewa, że uczeń/wychowanek jest krzywdzony:

1. Udziela bezpośredniej pomocy uczniowi/wychowankowi, jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie oraz organizuje pomoc medyczną.
2. Jeśli zauważy na ciele ucznia/wychowanka siniaki, wybroczyny lub inne objawy przemocy fizycznej, opisuje je w karcie zdrowia ucznia/wychowanka (w jego dokumentacji badań i czynności uzupełniających): rozmiar, rozmieszczenie, kolor, wielkość, itp. Nie wpisuje swoich wniosków z badania ucznia/wychowanka. Tak sporządzony opis jest dowodem w sądzie. Oryginał dokumentacji ucznia/wychowanka jest udostępniany jedynie na wniosek sądu.
3. Wpisuje w karcie nazwisko osoby, która przyprowadziła Uczeń/wychowanek wówczas, gdy Uczeń/wychowanek z obrażeniami zostało zgłoszone przez innego pracownika szkoły.

4. Kontaktuje się z pedagogiem i wychowawcą ucznia/wychowanka zgłaszając informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach.
5. Może kontaktować się z rodzicami ucznia/wychowanka w przypadku stwierdzenia zaniedbań zdrowotnych i higienicznych (m.in. wszawicy, próchnicy). Jeśli rodzice nie są zainteresowani współpracą na rzecz poprawy sytuacji ucznia/wychowanka, sporządza notatkę służbową z opisem stanu ucznia/wychowanka i podjętych przez siebie działań oraz reakcji rodziców. Notatkę przekazuje pedagogowi szkolnemu.

Nauczyciele//wolontariusze/ praktykanci

W sytuacji, gdy podejrzewa, że uczeń/wychowanek jest krzywdzony:

1. Kontaktują się z jego wychowawcą i pedagogiem, przekazując im informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach oraz dołączają Kartę zgłoszenia podejrzenia przemocy – załącznik 1. Jeśli kontakt danego dnia nie jest możliwy – zapisują wiernie stwierdzone fakty w formie notatki służbowej i przekazują niezwłocznie dnia następnego.
2. Prowadzą wnikliwe obserwacje ucznia/wychowanka na zajęciach, przerwach, zajęciach pozalekcyjnych.
3. Za upoważnieniem dyrektora biorą udział w posiedzeniach Zespołu interwencyjnego.
4. Udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bieżącej pracy z uczniem/wychowankiem.

Pracownicy obsługi, administracji i ochrony

W sytuacji podejrzenia krzywdzenia ucznia/wychowanka:

1. Kontaktują się z jego wychowawcą i pedagogiem, przekazując im informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach. Jeśli kontakt danego dnia nie jest możliwy – zapisują wiernie stwierdzone fakty w formie notatki służbowej i przekazują niezwłocznie dnia następnego.
2. W każdej możliwej sytuacji obserwują zachowanie ucznia/wychowanka i niosą jemu pomoc.
3. W sytuacjach zagrożenia ucznia/wychowanka chronią go przed kontaktem z osobą stosującą przemoc.

Rozdział 5.

Organizacja procesu ochrony uczniów/wychowanków w Zespole Szkół Mechanicznych im. KEN w Poznaniu oraz wdrażania „Standardów ochrony uczniów/wychowanków”

1. Podział obowiązków i przydział zadań w zakresie wdrażania „Standardów ochrony uczniów/wychowanków”.
2. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły/bursy do stosowania standardów oraz sposób dokumentowania tej czynności.
3. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia uczniów/wychowanków.
4. Dokumentowanie zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia uczniów/wychowanków i archiwizowanie wytworzonej dokumentacji.
5. Zasady ustalania planu wsparcia ucznia/wychowanka po ujawnieniu krzywdzenia.
6. Udostępnianie „Standardów ochrony uczniów/wychowanków”.
7. Zasady przeglądu i aktualizacji standardów.

1. Podział obowiązków w zakresie wdrażania „Standardów ochrony uczniów/wychowanków”

Podmiot	Zadanie/obowiązek	Termin
Dyrektor szkoły	1. Zatwierdzenie „Standardów ochrony uczniów/wychowanków” i wdrożenie ich w życie zarządzeniem	Luty 2024
	2. Opublikowanie dokumentu w wersji „skróconej” na stronie www.zsken.pl z zachowaniem zasady dostępności dla osób niepełnosprawnych	maj 2024
	3. Wyznaczenie koordynatora wdrażania do praktyki szkolnej zasad określonych w dokumencie	Styczeń 2024
	4. Przydział pedagogowi szkolnemu zadań związanych z postępowaniem w przypadku krzywdzenia uczniów/wychowanków i przewodniczenia Zespołom interwencyjnym	Luty 2024.

	5. Powoływania Zespołów interwencyjnych do rozpoznania sprawy krzywdzenia uczniów/wychowanków – oddzielnie dla każdego przypadku	Bezpośrednio po otrzymaniu informacji
	6. Przeprowadzenie szkole/bursienia wstępnego pracownikom szkoły: omówienie treści dokumentu, zasad organizacyjnych wspierania i ochrony uczniów/wychowanków, standardów obowiązujących w szkole/bursie w zakresie ochrony uczniów/wychowanków, postępowania w sytuacji krzywdzenia	Grudzień – marzec 2024
	7. Podejmowanie interwencji prawnej, podpisywanie pism interwencyjnych w trudnych sytuacjach	Na bieżąco
	8. Określenie obiegu dokumentów związanych z rozpatrywaniem przypadków krzywdzenia uczniów/wychowanków	
	9. Zapoznanie pracowników szkoły z zasadami bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych i Polityką bezpieczeństwa	
	10. Upoważnianie członków Zespołu interwencyjnych do przetwarzania danych osobowych zwykłych i szczególnej kategorii przetwarzania	
	11. Przekazanie Rodzicom/ Radzie Rodziców treści dokumentu	Maj 2024 i Wrzesień 2024
	12. Zapewnianie środków finansowych na doskonalenie pracowników szkoły	W miarę potrzeb
	13. Dokonywanie raz na dwa lata przeglądu i ewentualnej nowelizacji „Standardów ochrony uczniów/wychowanków”	
	1. Prowadzenie rejestru zgłaszanych spraw	Na bieżąco

Sekretarz szkoły	dotyczących podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia uczniów/wychowanków	
	2. Przekazywanie zawiadomień o podejrzenie krzywdzenia lub krzywdzenie, które wpłynęły do sekretariatu (telefon, maile, ustnie) koordynatorowi d.s. wdrażania standardów	Na bieżąco
	3. Stosowanie do archiwizacji dokumentów wytworzonych w procesie rozpatrywania spraw krzywdzenia JRWA	
Dział Kadr	1. Dostarczenie każdemu pracownikowi nowo zatrudnianemu do zapoznania się następujących dokumentów: – Standardy ochrony uczniów/wychowanków, – Politykę Bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych, – Regulamin pracy, – Statut szkoły	Przed nawiązaniem stosunku pracy
	2. Gromadzenie w dokumentacji pracowniczej, oprócz innych dokumentów wymaganych prawem, oświadczenia z KRK, Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli, Zaświadczenia z Rejestru Przestępców na Tle Seksualnym; a w przypadku obywateli innych krajów: wymagane oświadczenia lub zaświadczenia.	
Pedagog szkolny	1. Prowadzenie szkoleń w ramach wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli o zjawisku przemocy, skutkach, symptomach, rozpoznawaniu jej stosowania	Wg harmonogramu szkoleń/bursi
	2. Wspieranie wychowawców klas w rozpoznawaniu krzywdzenia uczniów/wychowanków	

	3. W czasie indywidualnych konsultacji, wyjaśnianie uczniom i rodzicom zasad ochrony uczniów/wychowanków obowiązujących w szkole/bursie	
	4. Realizowanie programów wychowawczo-profilaktycznych związanych z przemocą	Zgodnie z planem pracy
Koordynator d.s. Strategii	1. Przekazuje informacje na zebraniach rodziców o funkcjonowaniu „Standardów ochrony uczniów/wychowanków”, jego treści oraz zasadach ochrony uczniów/wychowanków w szkole/bursie	
	2. Kontroluje jakość dostępnych dokumentów szkole/bursie i bibliotece	Na bieżąco
	3. W przypadkach wątpliwości udziela wyjaśnień nauczycielom, rodzicom i uczniom	Na bieżąco
	4. Nadzoruje prawidłowość sporządzania dokumentacji, w tym wypełnienia Karty A i B	Na bieżąco
Wychowawca klas	1. Zapoznaje się i przestrzega postanowień „Strategii ochrony uczniów/wychowanków”	
	2. Szczegółowo zapoznaje wychowanków z treścią dokumentu	
	3. W przypadkach podejrzenia krzywdzenia ucznia/wychowanka podejmuje działania określone w poszczególnych procedurach postępowaniu	Na bieżąco
	4. Zapoznaje z dokumentem wszystkich rodziców w najbardziej dostępnej dla nich formie	Na I zebraniu rodziców, e-dziennik

2. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły/bursy do stosowania standardów oraz dokumentowania tej czynności

Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu do stosowania standardów jest dyrektor szkoły.

- a. Przygotowanie personelu polega na pogłębianiu wiedzy i umiejętności rozpoznawania krzywdzenia, objawów, identyfikacji ryzyka krzywdzenia i podejmowania, zgodnie z prawem właściwych działań, a także wiedzy z zakresu odpowiedzialności prawnej w przypadku zaniechania postępowania w celu ochrony i wsparcia uczniów/wychowanków.
- b. Zakres szkoleń ustalany jest na podstawie wyników diagnozy potrzeb pracowników w tym zakresie.
- c. Diagnozę potrzeb w zakresie doskonalenia przeprowadza się w terminie do 15 września każdego roku szkolnego.
- d. W szkole/bursie organizuje się wewnętrzne doskonalenie w zespołach nauczycielskich. Za ich organizację i przebieg odpowiada pedagog szkolny.
- e. Każda forma doskonalenia jest potwierdzana zaświadczeniem o uczestnictwie. W każdym przypadku sporządzana jest lista obecności uczestników.
- f. Dokumentację doskonalenia w roku szkolnym gromadzi i przechowuje lider WDN.
- g. Imienne zaświadczenia umieszczane są w teczkach akt osobowych pracowników.

3. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o podejrzeniu krzywdzenia lub krzywdzenia uczniów/wychowanków

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach krzywdzenia lub krzywdzenia uczniów/wychowanków w Zespole Szkół Mechanicznych im. KEN w Poznaniu

- **Wicedyrektor szkoły Paulina Michalak Piotrowska – koordynator d.s. Wdrażania Standardów ochrony uczniów/wychowanków,**
- **Gabinet wicedyrektora: I piętro, bud A pokój nr 106,**

- Zespół Pomocy PP, gab. 104, 17a i 204a,
- W Bursie nr 2 , kierownik A. Laura Filipiak i Daria Matyja p.226,
Bursa Szkolna nr 2, ul. Czeremchowa 22

W przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia ucznia/wychowanka proszę zostawić zawiadomienie o przemocy pierwszemu spotkanemu pracownikowi szkoły.

4. Dokumentowanie zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia uczniów/wychowanków i archiwizowanie wytworzonej dokumentacji.

Dla każdego zdarzenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia uczniów/wychowanków zakładana jest imiennateczka z nazwiskiem ucznia/wychowanka. Teczke zakłada i prowadzi pedagog szkolny.

Do czasu zakończenia sprawy teczka pozostaje w gabinecie pedagoga i jest należycie chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych.

W teczce umieszcza się:

1. Zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia lub zgłoszenie krzywdzenia.
2. Protokół rozmowy ze zgłaszającym, o ile jest możliwym jego sporządzenie.
3. Kwestionariusz oceny ryzyka występowania przemocy.
4. Protokoły i notatki z rozmów z uczniem/wychowankiem i osobą jemu najbliższą lub niekrzywdzącym rodzicem/opiekunem.
5. Protokół z posiedzenia Zespołu interwencyjnego, powołanego przez dyrektora.
6. Kopię „Niebieskiej Karty – A”, w przypadku, gdy zostanie wszczęta procedura „Niebieskie Karty”.
7. Kopię „Niebieskiej Karty – B”, w przypadku, gdy została wszczęta procedura „Niebieskie Karty”.
8. Protokoły z rozmów z osobą krzywdzącą – o ile taka będzie przeprowadzana.
9. Korespondencję pomiędzy np. Poradnią psychologiczno-pedagogiczną, sądem rodzinnym, Ośrodkiem Pomocy Społecznej i innymi.
10. Plan wspierania ucznia/wychowanka krzywdzonego.
11. Karty monitorowania zachowań krzywdzonego, opinie wychowawcy i nauczycieli uczących.

12. Ocena efektywności wsparcia.

13. Wykaz telefonów, adresów instytucji świadczących wsparcie ofiarom przemocy.

3. Zasady ustalania planu wsparcia ucznia/wychowanka po ujawnieniu krzywdzenia

Plan wsparcia ucznia/wychowanka po ujawnieniu jego krzywdzenia opracowuje zespół nauczycieli i specjalistów zatrudnionych w szkole/bursie powołany przez dyrektora. W jego skład mogą wchodzić: wychowawca, pedagog specjalny/pedagog, psycholog, np.

Struktura dokumentu „Plan wsparcia ucznia/wychowanka po ujawnieniu krzywdzenia”

- Podstawa prawna. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie organizacji i świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1798 - § 2 ust. 2)
- Imię i nazwisko ucznia/wychowanka
- Imiona i nazwiska członków zespołu sporządzającego plan wsparcia
- Tytuł, z jakiego został opracowany plan wsparcia
- Diagnoza sytuacji ucznia/wychowanka po ujawnieniu krzywdzenia
- Cel wsparcia ucznia/wychowanka
- Identyfikacja zasobów wewnętrznych szkoły/bursy oraz źródeł zewnętrznych wsparcia ucznia/wychowanka - ofiary krzywdzenia
- Zakres współdziałania szkoły z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia ucznia/wychowanka
- Zakres, wymiar godzin, okres wsparcia udzielonego uczniowi/wychowankowi
- Formy i metody wsparcia ucznia/wychowanka
- Ocena efektywności wsparcia udzielonego uczniowi/wychowankowi

Przeprowadzenie diagnozy sytuacji ucznia/wychowanka po ujawnieniu krzywdzenia:

- a) charakterystyka doznanej krzywdy (rodzaj doznanej krzywdy, okoliczności doznanej krzywdy, stopień naruszenia prawa, stopień zagrożenia bezpieczeństwa ucznia/wychowanka – w obszarze zdrowia, życia i jego rozwoju);

- b) analiza dostępnej dokumentacji, np. wyniki rozmów z uczniem/wychowankiem wyniki obserwacji ucznia/wychowanka (zachowanie, wygląd) dokonane przez np. rodziców, nauczycieli, innych pracowników oraz instytucji wspomagających ochronę ucznia/wychowanka, specjalistów – psychologów, pedagoga, terapeutę;
- c) określenie czynników ryzyka doznanej krzywdy oraz czynników wsparcia ucznia/wychowanka –ustalenie indywidualnych potrzeb ofiary krzywdzenia w obszarze jej zdrowia/życia, zdrowia psychicznego, funkcjonowania emocjonalno-społecznego oraz w obszarze prawnym i socjalnym.

1. Zdefiniowanie celu oferowanego wsparcia, np.:

- a) udzielanie systematycznej/okresowej pomocy, np. psychologiczno-pedagogicznej, terapeutycznej, prawnej;
- b) zapewnienie specjalistycznego wsparcia uczniowi/wychowankowi/jego rodzinie;
- c) wdrożenie działań mających przywrócić równowagę emocjonalną uczniowi/wychowankowi/jego rodzinie;
- d) wspieranie rodziców/opiekunów prawnych ucznia/wychowanka w rozwiązywaniu problemów wychowawczych;
- e) pomoc uczniowi/wychowankowi w rozwiązywaniu konfliktów intrapsychicznych;
- f) złagodzenie psychicznych i behawioralnych objawów skrzywdzenia złagodzenie stresu, lęku ucznia/wychowanka;
- g) zapewnienie bezpieczeństwa (np. socjalnego, psychicznego, prawnego);
- h) wzmacnianie poczucia własnej wartości ucznia/wychowanka;
- i) kształcenie umiejętności radzenia sobie z brakiem akceptacji społecznej, izolowaniem, dyskredytowaniem, z trudnymi sytuacjami w środowisku rodzinnym i społecznym, np. szkolnym.

2. Identyfikacja zasobów wewnętrznych szkoły/bursy oraz źródeł zewnętrznych wsparcia ucznia/wychowanka - ofiary krzywdzenia, np.:

- a) zasoby wewnętrzne szkoły/bursy: dyrektor, zespół wychowawczy, zespół interwencyjny, specjaliści zatrudnieni w szkole/bursie (psycholog, pedagog

specjalny); pielęgniarka szkolna; rodzice/opiekunowie prawni ucznia/wychowanka;

b) źródła zewnętrzne wsparcia małoletniego krzywdzonego, np. sąd rodzinny, kurator sądowy, policja, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, placówki doskonalenia nauczycieli, służba zdrowia, MOPS/GOPS; organizacje pozarządowe działające na rzecz ochrony uczniów/wychowanków przed krzywdzeniem.

3. Ustalenie zakresu współdziałania szkoły z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia ucznia/wychowanka. Pracownicy szkoły działają na rzecz wsparcia ucznia/wychowanka zgodnie z zakresem swoich obowiązków i uprawnień, współpracując z jego rodzicami/opiekunami prawnymi.

4. Ustalenie harmonogramu działań w ramach wsparcia udzielanego uczniowi/wychowankowi.

5. Ustalenie zakresu, wymiaru godzin, okresu wsparcia:

a) zakres wsparcia wynika ze zdiagnozowanych w różnych obszarach indywidualnych potrzeb rozwojowych, edukacyjnych oraz psychofizycznych ucznia/wychowanka – ofiary krzywdzenia;

b) wymiar godzin i okres, w jakim będzie udzielane wsparcie zależy od doświadczanych przez ucznia/wychowanka skutków krzywdy oraz zaobserwowanych efektów wsparcia ucznia/wychowanka w okresie ich monitorowania.

6. Ustalenie form i metod wsparcia ucznia/wychowanka:

Przykładowe formy pracy:

- ✓ indywidualna – konsultacje indywidualne; praca indywidualna z uczniem/wychowankiem w zależności od rodzaju krzywdy – pomoc prawna, medyczna, socjalna – zgodnie z przyjętymi w szkole/bursie procedurami; indywidualne zajęcia terapeutyczne
- ✓ zespołowa: warsztaty rozwojowe, lekcje wychowawcze, zajęcia grupowe

Przykładowe metody wsparcia krzywdzonego ucznia/wychowanka: bezpośrednia rozmowa z uczniem/wychowankiem prowadzona przez wychowawcę/pedagoga/psychologa/innego nauczyciela /pracownika szkoły; zajęcia socjoterapeutyczne; zajęcia psychologiczno-pedagogiczne, warsztaty rozwojowe, bezpośrednia pomoc prawna, socjalna uczniowi/wychowankowi i jego rodzinie; pomoc

medyczna uczniowie/wychowankowi; analiza dokumentacji związanej z sytuacją ucznia/wychowanka; obserwacja ucznia/wychowanka.

7. Ocena efektywności udzielanego wsparcia:

- ✓ Zasady i sposób monitorowania efektów wsparcia, np. 2 razy w półroczu/roku szkolnym – wyniki obserwacji prowadzonej przez nauczycieli i specjalistów, rodziców/opiekunów prawnych ucznia/wychowanka (sojuszników ucznia/wychowanka) w czasie lekcji, oferowanych formach wsparcia; wyniki rozmów z uczniem/wychowankiem; efekty wsparcia udzielanego uczniowi/wychowankowi przez podmioty zewnętrzne; analiza dostępnej dokumentacji;
- ✓ Ocena efektów wsparcia: ocena adekwatności udzielonego wsparcia do zdiagnozowanych potrzeb ucznia/wychowanka – ofiary krzywdzenia.

6. Udostępnianie „Standardów ochrony uczniów/wychowanków”

W szkole/bursie opracowane zostały dwie wersje dokumentu „Standardów ochrony uczniów/wychowanków:

- Wersja „zupełna”, inaczej kompletna,
- Wersja „skrótowa” – przeznaczona dla uczniów/wychowanków.

Wersja „zupełna” jest dostępna w pokoju nauczycielskim, bibliotece, sekretariacie szkoły i w gabinecie pedagoga, oraz w sekretariacie Bursy nr 2. Wgląd w wersję „zupełną” mają: wszyscy pracownicy szkoły, rodzice, zewnętrzne podmioty uprawnione do kontroli.

Wersja „skrótowa” jest ogólnie dostępna ze względu na jej opublikowanie na stronie www.zsken.pl

7. Zasady przeglądu i aktualizacji dokumentu „Standardy ochrony uczniów/wychowanków”

1. Kierownictwo szkoły/bursy dokonuje oceny stopnia znajomości i poprawności stosowania „Standardów ochrony uczniów/wychowanków” na bieżąco, w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego.
2. W przypadku zmian prawa, wymagającego ich wdrożenia w dokumencie nowelizacje są wprowadzane na tych samych zasadach, które obowiązywały przy wdrożeniu dokumentu do obrotu prawnego w szkole/bursie.
3. W celu oceny funkcjonalności i przydatności dokumentu w szkole/bursie prowadzone są ewaluacje typu:

- in-term (w trakcie posługiwania się i stosowania opracowania),
- ex- post (po upływie dwóch lat od daty wdrożenia).

Ewaluację przeprowadza powołany przez dyrektora zespół ewaluacyjny z użyciem technik:

- analizy dokumentu,
 - wywiadów z rodzicami i nauczycielami,
 - sondażu, z użyciem ankiety anonimowej,
 - dyskusji grupowej w zespołach nauczycielskich.
4. Raport z ewaluacji wraz z wnioskami i rekomendacjami zespołu ewaluacyjnego przedstawiany jest radzie pedagogicznej oraz radzie rodziców.
 5. Na podstawie ewaluacji, o której mowa w ust. 1 i 3 oraz oceny zgodności standardów z obowiązującymi przepisami prawnymi, osoba odpowiedzialna za standardy ochrony uczniów/wychowanków sporządza raport, który następnie przekazuje dyrektorowi szkoły. Część raportu stanowi ocena znajomości standardów przez pracowników szkoły, zestawienie zgłaszanych naruszeń standardów ochrony uczniów/wychowanków oraz propozycje zmian.
 6. Dyrektor szkoły w terminie jednego miesiąca od otrzymania raportu, o którym mowa w ust. 3, podejmuje decyzje, co do wprowadzenia zmian do standardów ochrony uczniów/wychowanków i powierza przygotowanie zaktualizowanego dokumentu osobie odpowiedzialnej za standardy ochrony uczniów/wychowanków.
 7. Jeśli na podstawie raportu zostanie ustalone, że stopień znajomości standardów ochrony uczniów/wychowanków jest niewystarczający, osoba odpowiedzialna za standardy ochrony uczniów/wychowanków ma obowiązek przeprowadzić szkolenie uzupełniające z zakresu standardów ochrony uczniów/wychowanków dla pracowników.
 8. Pracownicy szkoły zostają zapoznani z wnioskami i rekomendacjami zamieszczonymi w raporcie.
 9. Dyrektor szkoły wprowadza do standardów ochrony uczniów/wychowanków niezbędne zmiany i ogłasza nowe brzmienie standardów.

Rozdział 6.

Przepisy końcowe

Standardy wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.

Udostępnienie standardów w wersji pełnej oraz skróconej, przeznaczonej dla uczniów/wychowanków następuje w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi przez pracowników szkoły, uczniów/wychowanków i ich opiekunów poprzez:

udostępnienie papierowej wersji dokumentu w siedzibie szkoły ul. Świerkowa 8/ oraz bursy ul. Czeremchowa 22.

zamieszczenie na stronie internetowej szkoły www.zsken.pl

przekazanie służbowymi drogami komunikacyjnymi wszystkim podmiotom zaangażowanym w życie szkoły.

Podmioty współpracujące, w przypadku, gdy ich działalność obejmuje kontakt z uczniami/wychowankami, są zobowiązane do przestrzegania niniejszych standardów.

Załączniki:

Wzór Niebieskiej Karty

Arkusz diagnostyczny oceny ryzyka stosowania przemocy domowej,

Kwestionariusz diagnostyczny do oszacowania zaniedbania.

Oświadczenie o poufności.

Karta zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia ucznia/wychowanka.

1.1. Procedura „Niebieskie Karty”

Cel procedury:

Celem niniejszej procedury jest wskazanie zasad postępowania nauczycieli i dyrektora placówki w przypadku stwierdzenia krzywdzenia małoletniego lub uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia.

Zakres procedury i ogólne zasady jej stosowania

1. Procedura postępowania „Niebieskie Karty” obowiązuje wszystkich pracowników zatrudnionych w Zespole Szkół Mechanicznych im. KEN w Poznaniu
2. Nadzór nad stosowaniem procedury sprawuje dyrektor szkoły/bursy.
3. Bezpośredni nadzór nad realizacją działań w sprawach krzywdzenia uczniów/wychowanków prowadzi wicedyrektor szkoły.
4. Dyrektor szkoły/bursy udziela wsparcia i pomocy osobom bezpośrednio zaangażowanym w proces pomocy ofierze przemocy domowej, w tym prawnej i organizacyjnej.
5. Koordynatorem pomocy uczniowi/wychowankowi krzywdzonemu jest pedagog szkolny. W sytuacji prowadzenia dużej liczby przypadków lub ich złożoności i wielu działań, dyrektor może zadanie koordynacji kolejnych powierzyć innej osobie, przy czym nadal pozostają one w ogólnym rejestrze prowadzonym przez pedagoga.
6. Zasadą udzielania pomocy uczniowi/wychowankowi krzywdzonemu przez placówkę jest interdyscyplinarna współpraca zespołowa ograniczona do osób pracujących z uczniem/wychowankiem.
7. Druki i formularze „Niebieskiej Karty – A” i „Niebieskiej Karty – B” znajdują się w sekretariacie szkoły/bursy.
8. Rejestr wszczętych procedur „Niebieskie Karty” prowadzi sekretariat szkoły, zgodnie z zasadami określonymi w Instrukcji Kancelaryjnej.
9. Wgląd w dokumentację wszczętych procedur posiadają wyłącznie osoby upoważnione imiennie przez dyrektora szkoły/bursy.
10. Upoważnione osoby do wglądu w dokumentację wszczętych procedur „Niebieskie Karty” są zobowiązane do złożenia oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych osobowych umieszczanych w dokumentach załącznik 2.
11. Dokumentację związaną ze wszczętymi procedurami „Niebieskiej Karty” prowadzi

i przechowuje pedagog szkolny.

12. Po zakończeniu sprawy, pedagog szkolny przekazuje teczkę z dokumentacją do sekretariatu szkoły.
13. Archiwizacja dokumentacji odbywa się na zasadach określonych w Instrukcji Archiwalnej.

Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”

1. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje z chwilą wypełnienia formularza Karty – „A” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec małoletniego/małoletnich lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.
2. Do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” nie jest wymagana zgoda osoby doznającej przemocy.
3. Do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” nie jest wymagany uprzedni kontakt z osobą stosującą przemoc domową ani obecność tej osoby w czasie wypełniania kwestionariusza.
4. Pedagog szkolny lub inna osoba wszczynając procedurę „Niebieskie Karty” ma prawo wykorzystać informacje zawarte we wstępnej diagnozie oceny sytuacji małoletniego/małoletniego – załącznik 3, a także przeprowadzić rozmowę z małoletnim/małoletnim.
5. Rozmowę z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności tej osoby oraz zapewniających jej bezpieczeństwo.
6. Czynności w ramach procedury "Niebieskie Karty" przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. W sytuacji, gdy to rodzice, opiekun prawny lub faktyczny są podejrzani o stosowanie przemocy wobec małoletniego, te czynności przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej (w rozumieniu art. 115 § 11 kk) czyli np. dziadków, pradiadków oraz rodzeństwa (w miarę możliwości również w obecności psychologa).
7. Żaden z formularzy "Niebieskich Kart" nie wymaga podpisu osoby podejrzanej o doznawanie czy stosowanie przemocy domowej.

8. Po wypełnieniu karty – „A”, osoba dotknięta przemocą domową w rodzinie - rodzic, opiekun prawny lub faktyczny, osoba, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie otrzymuje wypełniony formularz Karty – B.
9. Formularz „B” jest dokumentem dla osób pokrzywdzonych, zawierającym definicję przemocy, praw człowieka, informację o miejscach, gdzie można uzyskać pomoc.
10. Formularza „B” nie przekazuje się osobie podejrzanej o stosowanie przemocy domowej.
11. Wypełniony formularz – „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni od wszczęcia procedury, przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego.
12. Osoba upoważniona do przekazania formularza jest pedagog szkolny. Pedagog zawiadamia dyrektora szkoły/bursy o podjętej decyzji i fakcie przekazania formularza do zespołu interdyscyplinarnego.
13. Wypełnienie formularza „A” nie zwalnia z obowiązku podjęcia działań interwencyjnych zapewniających bezpieczeństwo osobie doznającej przemocy.

1.2. Zalecenia do prowadzenia rozmowy z ofiarą przemocy domowej.¹⁶

Celem rozmowy z małoletnim jest zebranie informacji potwierdzających (bądź niepotwierdzających) jego krzywdzenie w rodzinie, określających charakter i okoliczności zdarzeń, rolę i zachowanie innych członków rodziny oraz zidentyfikowanie sprawcy. Nie wolno jednak zapomnieć, że celem spotkania jest również – a może przede wszystkim - udzielenie dziecku wsparcia. Sposób prowadzenia rozmowy z małoletnim powinien oczywiście uwzględniać jego wiek i możliwości rozwojowe, ale również to czy Małoletni samo ujawniło doświadczenie krzywdy domowej, czy też podejrzenie zrodziło się w oparciu o inne przesłanki np. informacje osób trzecich czy zaobserwowane u małoletniego symptomy fizyczne i/lub behawioralne.

W pierwszym przypadku nauczyciel, pedagog, do którego zwrócił się uczeń/wychowanek musi pamiętać, że został uznany za tą osobę, u której można szukać wsparcia, której można zaufać.

W drugim, nieodzowne jest zadbanie o zdobycie tego zaufania. Można porozmawiać na wstępie z małoletnim na tematy neutralne, ale dla niego istotne. Zapytać np. o zainteresowania, sukcesy, opinie na temat ważnych dla niego spraw.

¹⁶ Źródło: Stanisław Bobula, ECRK Lex – e-szkole/burszenie: Trening umiejętności. Prowadzenie rozmów wspierających z młodzieżą w kryzysie psychicznym; dostęp: www.ecrklex.pl

Trzeba okazać werbalnie i niewerbalnie, że jest się zainteresowanym małoletnim, jako osobą, że jest kimś ważnym dla rozmówcy.

Rozmowa musi być w miejscu bezpiecznym i cichym. Czas rozmowy jest czasem przeznaczonym tylko dla małoletniego. Nie ma tu miejsca na odbieranie telefonów, wychodzenie na chwilę w „pilnych sprawach”, okazywanie zniecierpliwienia. Warto jeszcze raz podkreślić, Małoletni musi widzieć i czuć, że teraz jest najważniejsze. Trzeba liczyć się z tym, że może być ono nieprzygotowane do zwierzeń, nieprzyjemnie zaskoczone sytuacją, może starać się ukryć fakt krzywdzenia przez rodziców szczególnie, gdy sprawa będzie się wiązać z przemocą seksualną.

W rozmowie mogą mu towarzyszyć:

- uczucie wstydu,
- lęk o przyszłość swoją i swojej rodziny,
- lęk przed obwinianiem go przez rodziców za kłopoty wynikające z ujawnienia sprawy,
- lęk przed zemstą sprawcy przemocy,
- brak znajomości odpowiedniego słownictwa (szczególnie, gdy rozmowa będzie dotyczyć przemocy o podłożu seksualnym).

Mogą również ujawniać się mechanizmy obronne pozwalające dziecku radzić sobie z traumą. Mechanizmy chroniące go przed bólem, cierpieniem i samotnością i pozwalające zachować mimo wszystko wiarę i przywiązanie do rodziców, ale utrudniające szczerą rozmowę. Są to:

- tłumienie - świadome unikanie bolesnych wspomnień lub uczuć,
- wyparcie - usuwanie i niedopuszczanie do świadomości wspomnień, które przywołują bolesne skojarzenia,
- zaprzeczenie - wmawianie sobie, że zdarzenie, którego doświadczyło lub którego było świadkiem wcale nie miało miejsca („to się naprawdę nie zdarzyło”),
- minimalizacja - minimalizowanie znaczenia doznawanej krzywdy na zasadzie: „gorsze rzeczy się zdarzają”,
- racjonalizacja - znajdowanie takiego wytłumaczenia dla zachowania osoby, która stosuje przemoc, aby zwolnić ją z odpowiedzialności za krzywdzenie.

Nauczyciel, pedagog będzie musiał poradzić sobie z własnymi negatywnymi emocjami: lękiem, złością, poczuciem bezradności. Z obawą przed dodatkowym skrzywdzeniem małoletniego podczas rozmowy i przed mieszaniem się w „nie swoje sprawy”.

Pierwszy krok w rozmowie, to nawiązanie dobrego kontaktu z małoletnim. Jeżeli to się uda można delikatnie przejść do zadawania mu pytań.

Trzeba małoletniego w tym momencie rozmowy zapewnić, że ma prawo czegoś nie wiedzieć, nie rozumieć pytania lub nie chcieć na nie odpowiedzieć. Taka informacja wzmocni jego poczucie bezpieczeństwa i zmniejszy prawdopodobieństwo, że starając się spełnić oczekiwania rozmówcy będzie mówiło nieprawdę.

Oczywiście zasadą jest używanie w rozmowie z małoletnim prostego, zrozumiałego języka (zdania pojedyncze, bez podwójnych przeczeń, trudnych wyrazów itd.). Stawiane pytania powinny mieć otwarty charakter, umożliwiający dziecku opowiedzenie własnymi słowami o tym co mu się przytrafiło. Pytania takie mogą zaczynać się od wyrażień:

- czy możesz powiedzieć coś więcej na ten temat?
- czy chciałbyś jeszcze coś dodać?
- czy mógłbyś mi o tym opowiedzieć?
- wyjaśnij mi to dokładnie, chciałbym lepiej zrozumieć.

Nie można zadawać pytań sugerujących. Powinno się także unikać pytań zaczynających się od słów: dlaczego? po co? mogących wywołać w dziecku poczucie winy. Podczas swojej wypowiedzi Małoletni cały czas powinno mieć świadomość, że jest uważnie słuchane. Nauczyciel, pedagog powinien używać świadczących o tym sygnałów. Mogą mieć one charakter niewerbalny (gesty, mimika) jak również werbalny. Sygnały werbalne to między innymi: zwroty parajązykowe (np.uhm, aha, no tak), parafrazowanie i odzwierciedlanie. Parafrazowanie można wykorzystać, gdy w rozmowie nastąpi naturalna przerwa, gdy Małoletni nagle zamilknie lub zawiesi głos na końcu zdania i da do zrozumienia, że czeka na jakąś reakcję. Istotą parafrazowania jest powtórzenie własnymi słowami tego, co powiedziało Małoletni. Można je zacząć od słów: o ile dobrze Cię zrozumiałem... chcesz przez to powiedzieć, że... próbuję zrozumieć, to znaczy, że... czy mam rację myśląc, że... Odzwierciedlanie to nazywanie odczuć rozmówcy podkreślające zrozumienie przekazów tak werbalnych jak i pozawerbalnych. Może zacząć się zwrotami: widzę, że jest Ci smutno... wygląda na to, że bardzo Cię niepokoi....

Dodatkowe wskazówki, którymi warto się kierować rozmawiając z małoletnim co do którego istnieje podejrzenie, że jest krzywdzone w rodzinie:

- Trzeba zachować spokój.
- Nie można okazywać złości, zszokowania czy zaniepokojenia tym co Małoletni mówi.
- Trzeba też powstrzymać się od wypowiadania negatywnych sądów o „agresorze”.

- Nauczyciel, pedagog nie jest śledczym. W rozmowie, którą prowadzi nie chodzi o zbieranie dowodów, ustalanie szczegółów i niepodważalnych faktów. Jeżeli sprawa okaże się poważna ustali je sędzia i psycholog specjalista.
- Trzeba starać się oszczędzić dziecku traumy związanej z koniecznością kilkakrotnego powtarzania bolesnych szczegółów.
- Należy pozwolić dziecku ujawnić to, na co jest gotowe.
- Nie wolno pospieszać małego, trzeba dostosować się do jego tempa relacjonowania wydarzeń.
- Należy je upewnić, że dobrze robi ujawniając krzywdy, których doznało, pochwalić je za to, zapewnić, że to co się stało nie jest jego winą, że nie ponosi również odpowiedzialności za to, że nie powiedziało o tym, co mu się przydarzyło od razu.
- Należy przejawiać zaufanie i wiarę w to, co mówi i przyjmować to bez osądzania.
- Nie należy dramatyzować, tworzyć atmosfery sensacji, wyjątkowości wydarzeń, ale jednocześnie nie należy udawać przed małym, że wszystko jest w porządku.
- Mały powinien odczuć, że to o czym opowiada nie powinno mieć miejsca.
- Nie wolno zaprzeczać lub bagatelizować jego uczuć.
- Trzeba w tych uczuciach mu towarzyszyć. Wyrazić wprost, że się je widzi i rozumie. Nie mają w tym momencie większego sensu stwierdzenia typu wszystko będzie dobrze, nie płacz, nie przejmuj się. Można jednak starać się mu wytłumaczyć, że są małe mające podobne problemy, z którymi czują się tak samo, że różne trudności, które przeżywa, np. ból fizyczny, koszmary nocne, złe samopoczucie itp., miną.
- Nie można obiecywać dziecku zachowania rozmowy w tajemnicy. Spełnienie obietnicy uniemożliwiłoby podjęcie jakiegokolwiek interwencji
- Nie można składać innych pochopnych obietnic. Nie ma pewności, jak dalej potoczą się losy małego. Nie wiadomo czy sprawca od razu zostanie odizolowany od niego, jak zareaguje jego rodzina, czy nikt inny już go nie skrzywdzi.
- Na koniec spotkania trzeba wyraźnie powiedzieć dziecku, że mu się wierzy i poinformować je, co dalej będzie się działo, z kim będą przeprowadzone rozmowy, aby spróbować mu pomóc.
- Rozmowę trzeba spróbować zakończyć jakąś pozytywną uwagą.

1.3. Załączniki do procedury

1. Wzór Karty zgłoszenia krzywdzenia małoletniego – załącznik 1
2. Wzór oświadczenia o poufności informacji powziętych w procesie postępowania w sprawie krzywdzenia małoletnich – załącznik 2
3. Arkusz diagnostyczny oceny ryzyka stosowania przemocy wobec małoletnich – załącznik 3
4. Algorytm postępowania w przypadku podejrzenia przemocy domowej wobec małoletniego – załącznik 4
5. Kwestionariusz diagnostyczny do oszacowania zaniedbania małoletniego – załącznik 5
6. Wzór formularz „Niebieskiej Karty – „A” – załącznik 6
7. Wzór formularza „Niebieskiej Karty – B” załącznik 7

**Arkusz diagnostyczny oceny ryzyka stosowania przemocy domowej
wobec małoletniego/małoletniego¹⁷**

LISTA A

**INFORMACJA OD MAŁOLETNIEGO LUB OSOBY, KTÓRA BYŁA BEZPOŚREDNIM
ŚWIADKIEM PRZEMOCY**

A.1. Ktoś w domu bije Małoletni, popycha, szarpie, potrząsa, przytrzymuje, rzuca w nie przedmiotem, itp. ☐

A.2. Ktoś w domu używa wobec małoletniego wulgarnych słów, obraża, poniża, straszy, szantażuje, izoluje w sposób ciągły i nieuzasadniony od kontaktu z innymi osobami, np. z rodziny lub z rówieśnikami, itp. ☐

A.3. Opiekunowie nie zaspokajają podstawowych potrzeb małoletniego, takich jak: przynależności, bezpieczeństwa, pożywienia, snu, leczenia, rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego, pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie. ☐

A.4. Ktoś w domu narusza sferę seksualną małoletniego, tj.: dotyka intymnych części ciała, namawia na dotykanie intymnych części ciała osoby dorosłej, zmusza do kontaktu seksualnego, podejmuje kontakty seksualne z inną osobą w obecności małoletniego, prezentuje pornografię lub zmusza do tworzenia treści pornograficznych z udziałem małoletniego, itp. ☐

A.5. Małoletni ma ślady przemocy fizycznej lub zaniedbania (opis A.10. i A.11.). ☐

A.6. Małoletni mówi, że boi się wrócić do domu ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie (wobec siebie lub innych członków rodziny). ☐

A.7. Małoletni mówi, że chce odebrać sobie życie ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie. ☐

A.8. Małoletni jest świadkiem przemocy w rodzinie (wobec rodzica, rodzeństwa lub innej osoby mieszkającej w jego domu). ☐

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI DOTYCZĄCA RODZICA:

¹⁷ Źródło: [Kwestionariusze oceny ryzyka występowania przemocy w rodzinie oraz algorytmy postępowania dla oświaty » Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "NiebieskaLinia"](#)

A.9. Rodzic zachował się agresywnie (słownie lub fizycznie) wobec małoletniego na terenie placówki oświatowej lub w miejscu publicznym, np. popchnął, szarpnął, uderzył, poniżył, itp.

☐

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ DOTYCZĄCA MAŁOLETNIEGO:

A.10. Małoletni ma widoczne ślady przemocy fizycznej, np.: uszkodzenia ciała, siniaki, zadrapania, obrzęki, oparzenia, obrażenia ciała świeże i/lub w różnych stadiach gojenia się, rany na ciele, itp.

☐

A.11. Małoletni ma widoczne ślady zaniedbania, np.: brak dbałości o higienę ciała, nieadekwatność ubioru do pory roku, wieku, itp. Występują zaburzenia, opóźnienia rozwojowe, problemy emocjonalne, niepełnosprawność, a Małoletni nie otrzymuje potrzebnej pomocy, np.: opieki lekarskiej, zabiegów medycznych, terapii, wsparcia, itp. Sytuacja ta występuje pomimo i/lub wsparcia emocjonalnego ze strony rodziców lub innych osób z rodziny.

☐

LISTA B

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ DOTYCZĄCA MAŁOLETNIEGO:

B.1. Małoletni odtwarza doświadczaną przemoc – w relacjach rówieśniczych (lub zabawie), identyfikuje się rolą ofiary i/lub sprawcy.

☐

B.2. Małoletni reaguje nieadekwatnie do sytuacji powstałej w placówce, np.: lękiem, izolacją, autoagresją, agresją itp.

☐

B.3. Małoletni zachowuje się autodestrukcyjnie, np.: bije, szczypie się, nacina sobie skórę, itp. lub występują zachowania ryzykowne małoletniego, np.: ucieczki z domu, używanie substancji zmieniających świadomość, ryzykowne kontakty, itp.

☐

B.4. Małoletni boi się powrotu do domu i/lub reaguje lękiem lub innymi trudnymi emocjami na kontakt z rodzicem/rodzicami i/lub na sytuację powrotu do domu.

☐

B.5. Małoletni często opuszcza zajęcia (dotyczy małoletnich objętych obowiązkiem szkolnym) lub bez uzasadnionego powodu jest nieobecne bezpośrednio po rozmowach z rodzicami lub działaniach interwencyjnych placówki.

☐

INFORMACJE DOTYCZĄCE RODZICÓW:

B.6. Postawa i zachowanie rodziców zagraża dobru, rozwojowi i bezpieczeństwu małoletniego. ☐

B.7. Rodzice nie współpracują z placówką przy udzielaniu wsparcia dziecku. ☐

B.8. Małoletni rozdzielone z rodzicami na skutek emigracji lub innej sytuacji losowej, pozostające bez opieki osoby dorosłej. ☐

B.9. Na terenie placówki rodzic jest pod wpływem środków zmieniających świadomość, np. alkoholu, narkotyków itp. ☐

B.10. Którerekolwiek Małoletni z rodziny z powodu przemocy lub zaniedbania wymagało umieszczenia w pieczy zastępczej. ☐

LISTA C

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ LUB INFORMACJA OD OSÓB BĘDĄCYCH W KONTAKCIE Z MAŁOLETNIM I RODZICAMI:

C.1. Karalność rodzica za przemoc lub przemoc w rodzinie. ☐

C.2. Wcześniejsze podejrzenie dotyczące przemocy wobec małoletniego lub przemocy w rodzinie albo obecne podejrzenie przemocy w rodzinie małoletniego. ☐

C.3. Rodzic nadużywający środków zmieniających świadomość – np.: alkoholu, narkotyków, leków, itp. ☐

C.4. Poważne problemy zdrowotne, emocjonalne, choroba psychiczna wśród osób zamieszkujących z małoletnim. ☐

C.5. Rozwód, separacja rodziców, konflikt w rodzinie lub inna sytuacja kryzysowa. ☐

C.6. Małoletni o szczególnych wymaganiach wychowawczych, edukacyjnych i występuje 1 lub więcej spośród: problemy emocjonalne, problemy społeczne, zaburzenie rozwojowe, niepełnosprawność. ☐

C.7. Niskie kompetencje wychowawcze rodziców, niewydolność wychowawcza lub brak zainteresowania rodziców rozwojem małoletniego. ☐

C.8. Matka i/lub ojciec byli poniżej 18 r.ż. w chwili narodzin małoletniego. ☐

C.9. Ubóstwo i wynikające z tego stanu problemy rodziców. ☐

TRYB B

Kwestionariusz diagnostyczny do oszacowania zaniedbania

L.p.	Symptomy wskazujące na zaniedbanie (forma przemocy)	tak	nie
1.	Nieadekwatne ubranie do pory roku lub pogody		
2.	Niedowaga, niedożywienie, zmęczenie, podkrążone oczy		
3.	Brudna odzież		
4.	Brudne ciało		
5.	Nieprzyjemny zapach (insekty)		
6.	Brak podręczników i przyborów szkolnych		
7.	Kradzieże jedzenia lub innych przedmiotów		
8.	Przebywanie poza domem w późnych godzinach		
9.	Bardzo częste przebywanie poza domem niezależnie od pory roku		
10.	Ma dorosłych „kolegów”		
11.	Nie ma kolegów wśród rówieśników		

12.	Z trudem nawiązuje relacje		
13.	Izoluje się od rówieśników		
14.	Bije się po głowie/twarzy lub wrywa sobie włosy		
15.	Często ma ślady zadrapań/siniaków		
16.	Często odnosi obrażenia (skręcenia, złamania, skaleczenia)		
17.	Bije innych		
18.	Zawiera przyjaźnie, potem reaguje wrogością		
19.	Gwałtownie uchyla się przed dotykiem		
20.	Moczy się		
21.	Boi się przebywać w zamkniętych pomieszczeniach		
22.	Boi się ciemności		
23.	Unika zajęć wychowania fizycznego		
24.	Unika sytuacji leżakowania w przedszkolu		
25.	Nie bierze udziału w wycieczkach		

26.	Podejmuje zachowania autodestrukcyjne wobec siebie, zwierząt		
27.	Miewa nagłe zmiany nastroju – od euforii do agresji		
28.	Prezentuje natrętne, narzucające się zachowania		
29.	Nie odwzajemnia emocji		
30.	Odrzuca próby nawiązania bliskości		
31.	Ma wybuchy wściekłości		
32.	Nadmiernie skraca dystans fizyczny		
33.	Demonstruje zachowania seksualne		
34.	Nie docenia własnych osiągnięć		
35.	Ma koszmary nocne		
36.	Ma problemy szkolne		
37.	Inne.....		

Uwaga! Informacje zachowania należy analizować biorąc pod uwagę całość informacji o rodzinie. Pojedynczych zachowań z listy nie można traktować jako jednoznacznie wskazujących na zaniedbanie

Do procedury „Niebieskie karty”

.....
(miejscowość, data)

.....
.....
nazwa i adres podmiotu, w którym jest
zatrudniona osoba wypełniająca formularz
„Niebieska Karta – A”

„NIEBIESKA KARTA – A”

W związku z powzięciem uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia przez świadka przemocy domowej ustala się, co następuje:

I. DANE OSOBY/OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Dane	Osoba 1 doznająca przemocy domowej	Osoba 2 doznająca przemocy domowej	Osoba 3 doznająca przemocy domowej
Małoletni (Tak/Nie) ¹⁾			
Imię i nazwisko			
Imiona rodziców			
Wiek			
PESEL ²⁾			
Nazwa i adres			

miejsca pracy/ nazwa i adres placówki oświatowej do której uczęszcza małoletni			
Adres miejsca zamieszkania:			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu / nr lokalu			
Telefon lub adres e- mail			
Adres miejsca pobytu (jeśli jest inny niż adres zamieszkania):			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu / nr lokalu			
<i>Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą stosującą przemoc domową (żona, była żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść) ¹⁾</i>			

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę I

II. LICZBA MAŁOLETNICH W ŚRODOWISKU DOMOWYM, W KTÓRYM PODEJRZEWA SIĘ STOSOWANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

III. DANE OSOBY/OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

Dane	Osoba 1 stosująca przemoc domową	Osoba 2 stosująca przemoc domową
Imię i nazwisko		
Imiona rodziców		
Wiek		
PESEL ²⁾		
Adres miejsca zamieszkania:		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Telefon lub adres e-mail		
Adres miejsca pobytu (jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania):		
Kod pocztowy		
Miejscowość		

Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Sytuacja zawodowa, w tym nazwa i adres miejsca pracy		
<i>Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą doznającą przemocy domowej: (np. żona, była żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść)¹⁾</i>		

IV. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ ZACHOWYWAŁA SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Osoby/formy przemocy domowej	Osoba 1 stosująca przemoc			Osoba 2 stosująca przemoc		
	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy
Przemoc fizyczna ³⁾ <i>bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc psychiczna ³⁾						

<i>izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc seksualna ³⁾ <i>zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc ekonomiczna ³⁾ <i>niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek,</i>						
<i>niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej ³⁾ <i>wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów,</i>						

<i>które ją obrażają lub ośmieszają, i inne (wymień jakie)</i>						
<i>Inne³⁾ zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne (wymień jakie)</i>						

V. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ ODNIOŚŁA USZKODZENIA CIAŁA? (TAK/NIE)¹⁾

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy
----------------------------	----------------------------	----------------------------

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę V

VI. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM BYŁA W PRZESZŁOŚCI REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”? (kiedy?..... gdzie?.....)

☐ tak ☐ nie ☐nie ustalono

VII. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM AKTUALNIE JEST REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

☐ tak ☐ nie ☐nie ustalono

VIII. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ POSIADA BROŃ PALNĄ?

☐ tak ☐ nie ☐nie ustalono

IX. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ CZUJE SIĘ BEZPIECZNIE? (TAK/NIE)¹⁾

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę IX

X. ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

☐ ustalono - wypełnij tabelę ☐ nie ustalono

Dane	Świadek 1	Świadek 2	Świadek 3
Imię i nazwisko			
Wiek			
<i>Adres miejsca zamieszkania:</i>			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			
<i>Stosunek świadka do osób, wobec których są podejmowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty” (np. członek rodziny, osoba obca)¹⁾</i>			

XI. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY STOSUJĄCEJ PRZEMOC DOMOWĄ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Działanie	Osoba 1 stosująca przemoc	Osoba 2 stosująca przemoc
Badanie na zawartość alkoholu (wynik)		
Doprowadzenie do wytrzeźwienia		

Doprowadzenie do policyjnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych	na podstawie art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.)		
	na podstawie art. 244 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.)		
Zatrzymanie w izbie zatrzymań jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej			
Powiadomienie organów ścigania			
Wydanie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia			
Wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia			
Zakaz zbliżania się osoby stosującej przemoc domową do osoby dotkniętej taką przemocą na określonej w metrach odległość			

Zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą domową		
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc na terenie szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej i artystycznej, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową		
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc w miejscach pracy osoby doznającej przemocy domowej		
Zawiadomienie komórki organizacyjnej Policji, właściwej w sprawach wydawania pozwolenia na broń, o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”		
Odebranie broni palnej, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni		
Poinformowanie o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej		
Inne (wymień jakie?)		

XII. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY DOZNAJĄCEJ PRZEMOCY DOMOWEJ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Działanie	Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy
Udzielono pomocy ambulatoryjnej			
Przyjęto na leczenie szpitalne			

Wydano zaświadczenie o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała			
Zapewniono schronienie w placówce całodobowej			
Zabezpieczono małoletniego w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia			
Powiadomiono sąd rodzinny o sytuacji małoletniego			
Przekazanie formularza „Niebieska Karta – B”			
Inne (wymień jakie?)			

XIII. DODATKOWE INFORMACJE

XIV. WSZCZĘCIE PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY” NASTĄPIŁO PRZEZ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Pracownika socjalnego jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	
Funkcjonariusza Policji	
Żołnierza Żandarmerii Wojskowej	
Pracownika socjalnego specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy	

domowej	
Asystenta rodziny	
Nauczyciela	
Osobę wykonującą zawód medyczny, w tym lekarza, pielęgniarkę, położną lub ratownika medycznego	
Przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	
Pedagoga, psychologa lub terapeuty, będących przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	

.....

imię i nazwisko oraz
czytelny podpis osoby wypełniającej
formularz „Niebieska Karta – A”

.....

(data wpływu formularza, podpis członka Zespołu Interdyscyplinarnego)

¹⁾ wpisać właściwe

²⁾ numer PESEL wpisuje się, o ile danej osobie numer taki został nadany. W przypadku braku numeru PESEL jest konieczne podanie innych danych identyfikujących osobę

³⁾ podkreślić rodzaje zachowań

Załącznik nr 1 do Standardów Ochrony Wychowanków Bursy nr 2 w Poznaniu

Oświadczenie do celów weryfikacji osób w Rejestrze

Sprawców Przepływstw Na Tle Seksualnym

(miejscowość, data)

.....
(imię i nazwisko osoby składającej oświadczenie)

.....
.....
(nazwa i adres jednostki - pracodawcy lub innego organizatora)

1. Ja, niżej podpisana/-y podaję dane osobowe niezbędne do **weryfikacji w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym** [podstawa prawna: ustawa z dnia 13.05.2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie (t.j.: Dz.U. z 2023 r., poz.1304 z późn. zm.)]:

Numer PESEL:

2. Wskazuję ponadto inne dane personalne umożliwiające wyszukanie w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym ¹:

Pierwsze imię

Nazwisko

Nazwisko rodowe

Imię ojca

Imię matki

Data urodzenia

3. Oświadczam, że ww. dane osobowe są aktualne. Przyjmuję do wiadomości, że jestem zobowiązana/-y do poinformowania Dyrektora o zmianie danych osobowych.
4. Jestem świadoma/-y odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
5. Oświadczam, iż zapoznałam/-em się z informacją o przetwarzaniu danych osobowych.

.....
(data, czytelny podpis składającego oświadczenie)

¹Dane wskazane w pkt. 2 powinna wskazać w szczególności osoba, której nie został nadany numer PESEL.

Oświadczenie o niekaralności i o toczących się postępowaniach związanych z zakazem zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności związanej z kontaktem z wychowankami.

.....
(miejscowość, data)

.....
.....
(nazwa i adres jednostki - pracodawcy lub innego organizatora)

Ja

(imię i nazwisko)

nr PESEL

1. Posiadając obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, **oświadczam**, że w państwie, którego obywatelstwo posiadam, tj.:

☐ nie przewiduje się sporządzenia informacji z rejestru karnego uzyskiwanej do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi;¹

☐ nie prowadzi się rejestru karnego².

2. Jednocześnie **oświadczam**, iż:

– nie byłam/-em prawomocnie skazana/-y w ww. państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii³ oraz

– nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłam/-em się takich czynów zabronionych, oraz

– nie mam obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

3. Jestem świadoma/-y odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

4. Oświadczam, iż zapoznałam/-em się z informacją o przetwarzaniu danych osobowych.

.....
(data, czytelny podpis składającego oświadczenie)

Podstawa prawna: art. 21 ust. 7 ustawy z dnia 13.05.2016 o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie (t.j.: Dz.U. z 2023 r., poz.1304 z późn. zm.).

¹ wybrać właściwe, w razie braku skreślenia którejś z opcji przyjmuje się, że składający złożył oświadczenie potwierdzające obie opcje.

^{2/3} Wyjaśnienie:

rozdział **XIX** Kodeksu karnego – przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu;

rozdział **XXV** Kodeksu karnego – przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności;

art. **189a** Kodeksu karnego – przestępstwo handlu ludźmi;

art. **207** Kodeksu karnego – przestępstwo znęcania się.

Oświadczenie do celów weryfikacji w związku z zamiarem wykonywania działalności związanej z kontaktami z wychowankami.

.....
(miejscowość, data)

.....
(imię i nazwisko osoby składającej oświadczenie)

.....
.....
(nazwa i adres jednostki - pracodawcy lub innego organizatora)

1. Ja, niżej podpisana/-y **oświadczam**, że w ciągu ostatnich 20 lat:

- **zamieszkiwałam/-em** ¹
- **nie zamieszkiwałam/-em** ¹

w następujących państwach, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo mojego obywatelstwa, tj.:

.....
.....
(wymienić państwa zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, inne niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa).

W razie złożenia oświadczenia o niezamieszkiwaniu w państwach innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa – dalsza część niniejszego formularza nie ma zastosowania.

2. Jednocześnie **przedkładam** ¹:

- 1) informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi;
- 2) informację z rejestrów karnych tych państw – z uwagi na to, że prawo państwa (wymienić państwo lub państwa)..... nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.

3. **Uwaga** – jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w ust. 2, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, wymagane jest poniższe oświadczenie:

Oświadczam, że prawo państwa, w którym zamieszkiwałam/-em w ciągu ostatnich 20 lat, tj.
..... (wymienić państwo lub państwa)

- nie przewiduje sporządzenia informacji z rejestru karnego uzyskiwanej do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi;
- nie przewiduje prowadzenia rejestru karnego.

W związku z tym **oświadczam**, że:

- nie byłam/-em prawomocnie skazana/-y w ww. państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii² oraz
 - nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłam/-em się takich czynów zabronionych, oraz
 - nie mam obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
4. Jestem świadoma/-y odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
5. Oświadczam, iż zapoznałam/-em się z informacją o przetwarzaniu danych osobowych.

.....
(data, czytelny podpis składającego oświadczenie)

Podstawa prawna: art. 21 ust. 5, art. 21 ust. 7 ustawy z dnia 13.05.2016 o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie (t.j.: Dz.U. z 2023 r., poz.1304 z późn. zm.).

¹ wybrać właściwe – niewłaściwe skreślić.

² Wyjaśnienie:

rozdział **XIX** Kodeksu karnego – przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu;

rozdział **XXV** Kodeksu karnego – przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności;

art. **189a** Kodeksu karnego – przestępstwo handlu ludźmi;

art. **207** Kodeksu karnego – przestępstwo znęcania się.

**Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami
Ochrony Małoletnich i zobowiązaniu do ich przestrzegania**

.....
(miejscowość, data)

Oświadczam, że ja niżej podpisana/-y

.....
(imię i nazwisko oświadczającej/-go)

- zapoznałam/-em się ze Standardami Ochrony Wychowanków Bursy nr 2 w Poznaniu
- zobowiązuję się do ich przestrzegania, w szczególności do raportowania informacji na temat zdarzeń i działań niezgodnych z ich treścią.

.....
(data, czytelny podpis składającego oświadczenie)

Klauzula informacyjna o przetwarzaniu danych osobowych osób, do których zastosowanie mają Standardy Ochrony Uczniów/Wychowanków (dla uczestników postępowania wyjaśniającego związanego z podejrzeniem krzywdzenia małoletnich oraz weryfikowanego personelu i osób współpracujących)

W związku z przetwarzaniem Państwa danych osobowych informujemy – zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L z 04.05.2016 r., Nr 119, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L z 23.05.2018 r., Nr 127, str. 2); zwanego dalej w skrócie „**RODO**”, że:

I. ADMINISTRATOR DANYCH.

Administratorem Państwa danych osobowych jest Dyrektor Zespołu Szkół Mechanicznych im. KEN w Poznaniu

INSPEKTOR OCHRONY DANYCH.

Administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, z którym może się Pani/Pan skontaktować w sprawach związanych z ochroną danych osobowych, w następujący sposób:

1. pod adresem poczty elektronicznej
2. pisemnie

II. PODSTAWA PRAWNA I CELE PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH.

1. Przetwarzanie Państwa danych osobowych odbywa się w związku z realizacją obowiązku prawnego przeciwdziałania zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochrony małoletnich, a także w celu weryfikacji osób mających mieć kontakt z małoletnimi, w szczególności w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.
2. Podstawą prawną zbierania Państwa danych osobowych jest:
 - 2.1. art. 6 ust. 1 lit. c) RODO, tj.: obowiązek prawny ciążyący na administratorze wynikający z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, w szczególności ustawy z dnia 13.05.2016 o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j.: Dz.U. z 2023 r., poz.1304 z późn. zm.); rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31.07.2017 r. w sprawie trybu, sposobu i zakresu uzyskiwania i udostępniania informacji z Rejestru z dostępem ograniczonym oraz sposobu zakładania konta użytkownika (Dz.U. z 2017 r. poz. 1561) oraz spełnienia wymagań związanych z archiwizacją;
 - 2.2. art. 9 ust. 2 lit. b) RODO, tj.: obowiązek prawny ciążyący na administratorze wynikający z ww. przepisów prawa;
 - 2.3. art. 9 ust. 2 lit. g) RODO, tj.: niezbędność ze względów związanych z ważnym interesem publicznym.

III. ODBIORCY DANYCH OSOBOWYCH.

Dane osobowe, co do zasady, nie będą przekazywane innym podmiotom, z wyjątkiem:

1. podmiotów uprawnionych do ich przetwarzania na podstawie przepisów prawa, w szczególności organów władzy publicznej;
2. podmiotów wspierających nas w wypełnianiu naszych uprawnień i obowiązków oraz w świadczeniu usług, w tym zapewniających obsługę informatyczną, prawną, ochronę danych osobowych, archiwizację i niszczenie dokumentów, a także dostawców systemów informatycznych, udzielających asysty i wsparcia technicznego dla systemów informatycznych, w których są przetwarzane Państwa dane.

IV. OKRES PRZECHOWYWANIA DANYCH OSOBOWYCH.

1. Państwa dane osobowe będą przechowywane jedynie w okresie niezbędnym do spełnienia celu, dla którego zostały zebrane lub w okresie wskazanym przepisami prawa.
2. Po spełnieniu celu, dla którego Państwa dane osobowe zostały zebrane, mogą one być przechowywane jedynie w celach archiwalnych, przez okres, który wyznaczony zostanie na podstawie przepisów prawa.

V. PRAWA OSÓB, KTÓRYCH DANE DOTYCZA, W TYM DOSTĘPU DO DANYCH OSOBOWYCH.

Na zasadach określonych przepisami RODO, posiada Pani/Pan prawo do żądania od administratora:

1. dostępu do treści swoich danych osobowych,
2. sprostowania (poprawiania) swoich danych osobowych,
3. ograniczenia przetwarzania swoich danych osobowych,

Zakres przysługujących praw zależy bowiem zarówno od przesłanek prawnych uprawniających do przetwarzania danych, jak i często – sposobów ich gromadzenia.

VI. PRAWO WNIESIENIA SKARGI DO ORGANU NADZORCZEGO.

Gdy uzna Pani/Pan, iż przetwarzanie Państwa danych osobowych narusza przepisy o ochronie danych osobowych, przysługuje Pani/Panu prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych, z siedzibą w Warszawie, przy ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa.

VII. INFORMACJA O WYMOGU/DOBROWOLNOŚCI PODANIA DANYCH ORAZ KONSEKWENCJACH NIEPODANIA DANYCH OSOBOWYCH.

Podanie przez Panią/Pana danych osobowych odbywa się na podstawie obowiązujących przepisów prawnych – podanie przez Państwa danych osobowych jest niezbędne dla realizacji celu przetwarzania.

VIII. ZAUTOMATYZOWANE PODEJMOWANIE DECYZJI, PROFILOWANIE.

Państwa dane osobowe mogą być przetwarzane w sposób zautomatyzowany, jednak nie będzie to prowadziło do zautomatyzowanego podejmowania decyzji, w tym dane nie będą profilowane.
